

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις . . . . . Δ. αχ. ν. 4.
 Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . " " 5.
 Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . " " 8.

ΟΥΔΕΝΙ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Διατριβῆ καὶ μὴ ἀπάδουσαι τῷ σκοπῷ τοῦ φύλλου δημοσιεύονται δωρεάν.
 Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΤΟΣ Α΄. — ΑΘΗΝΗΣ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1880. — ΑΡΙΘ. 3

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ κρατήσαντες τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον φύλλον θεωροῦνται ὀριστικῶς ὡς συνδρομηταὶ καὶ παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσιν ἡμῖν τὴν συνδρομὴν των, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ ΑΙΚΙΝΟΥ

(Συνέχ. καὶ τέλος. ἴδε προηγ. φύλλον).

Τὸ ὄρος τῆς ἐπιστήμης.

Ἐξετάσας πάντα ταῦτα ἔστρεψα τὰ βλέμματά μου πρὸς τὰ πλήθη ἄτινα ἀνεριχθῶντων τὸν ἀπόκρημον ἐκεῖνον ἀνήφορον καὶ παρετήρησα μεταξύ τῶν ἄλλων νεανίαν τινα, ζωηρὸν ἔχοντα τὸ βλέμμα, ἀκτινοβόλον τὸ ὄμμα, ὡς καὶ φλογερόν τι καὶ ἀκανόνιστον εἰς πᾶσαν αὐτοῦ κίνησιν ἔκκαλειτο οὗτος Πνεῦμα (Genius), ἐπέτα ὡς ἀετὸς ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἀπάντων τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ ἀκολουθούτων μετὰ μίσους καὶ θαυμασμοῦ ἔν τούτοις αἱ πρόοδοι δὲν ἦσαν ἀνάλογοι τῆς ταχύτητος αὐτοῦ, ὑπὸ μυρίων διακοπτόμεναι ἰδιοτροπιῶν, Ὅτε αἴφνης ἡ Ἥδονῃ ἐτραγῶδει ἐν κοιλάδι τινὶ ἔδραμε καὶ οὗτος ὅπως συμμεθέξῃ τοῦ θιάσου τῆς. Ὅτε ἡ Ὑπερφάνεια ἐβάδιζε παρὰ τοὺς κρημνοὺς ἠκολούθει καὶ οὗτος εἰς τ' ἀποκρημνότερα μέρη αὐτὴν ἐτέρπετο εἰς ἀπομεμακρυσμένας καὶ ἀβάτους ἀτραποὺς, καὶ τοσοῦτον παρεξέτρεπετο τῆς ὁδοῦ, ὥστε οἱ ἀσθενέστεροι αὐτοῦ συνοδοιπόροι πολλάκις ὑπερέβαινον αὐτόν. Παρετήρησα ὅτι αἱ Μοῦσαι ἐθεώρουν αὐτὸν μετὰ μεροληψίας, ἐν ᾧ ἡ ἀλήθεια πολλάκις ἐλέ-

πυσα αὐτὸν συνωφροῦτο καὶ ἔστρεφεν ἀλλοχού πάραυτα τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ἐν ᾧ δ' οὗτος κατηνάλισκε τὰς δυνάμεις του εἰς ἀπομεμακρυσμένας πτήσεις παρετήρησα ἄλλον τινὰ ὄλως διαφόρου ἐξωτερικοῦ ὀνομαζόμενον ΣΠΟΥΔΗ. Οὗτος ἀνεριχθῶν τὸ ὄρος διὰ βραδέως μὲν ἀλλὰ συνεχοῦς βήματος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων προσηλωμένους ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ μεθ' ὑπομονῆς κινῶν πάντα λίθον διακόπτοντα τὴν πορείαν αὐτοῦ μέχρις οὐ πολλοὶ χλευάζοντες αὐτοῦ πρότερον τὴν βραδείαν καὶ ἐπίπονον πορείαν τὸν ἔβλεπον ὑψηλότερον αὐτῶν ὀλίγοι ἦσαν οἱ ἀναβαίνοντες τὸ ὄρος μετὰ τῆς αὐτῆς συνεχοῦς σταθερότητος, διότι ἐκτὸς τῶν δυσκολιῶν τῆς ὁδοῦ ἄπειροι ὑπῆρχον αἱ ὀρέξεις, τὰ πάθη καὶ αἱ ἡδοναὶ πρὸς ἃς ἀπαξ παραδοθεῖς τις δὲν ἠδύνατο κατόπιεν ν' ἀντιστηῖ μολοντί δὲ πολλάκις ἐπέστρεφον πρὸς τὴν προτέραν ἐδὸν, δὲν ἠδύνατο πάραυτα νὰ χωρήσωσιν εὐχερῶς καθόσον αἱ τραχύτητες ἀνεφαίνοντο τότε πολὺ δριμύτεραι εἰς αὐτοὺς, τὸ ὄρος κρημνωδέστερον καὶ τραχύτερον, οἱ καρποὶ τῶν κόπων των, οἵτινες ἦσαν ὑγιεῖς καὶ δροσεροὶ πρότερον ἐφαίνοντο ξηροὶ καὶ ἄνοστοι, ἡ ὄψις αὐτῶν καθίστατο φοικαλέα, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου οἱ πόδες των ἐκάμπτοντο εἰς τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα.

Παρετήρησα ἐπίσης μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκπλήξεως ὅτι αἱ Μοῦσαι, ὧν, ὡς εἶπομεν, ἔργον ἦν νὰ θέλωσι καὶ ἐνθαρρύνωσι τοὺς ἀναρριχομένους τὸ ὄρος, ἔψαλλον ἐνίοτε παρὰ τὰ ὄρια τῶν Ἥδονῶν, συνωδεύουσαι τοὺς ἀποστρεφόμενους τὴν πρόσκλησιν τῶν Παθῶν, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου οἱ τύραννοὶ οὗτοι διπλασιάζοντες τὰς ἀλύσεις τῶν δυστυχῶν αὐτῶν αἰχμαλώτων, ἀπήγον αὐτοὺς ἄνευ ἀντιστάσεως πρὸς τὰς διαμονὰς τῆς Ἀμυθείας καὶ τῆς Ἀθλιότητος.

Μεταξύ τῶν ἀπειρηθῆτων τούτων ἀπατεώ-
νων τῶν προσπαθούτων ν' ἀποσπάσωσι τοὺς
ἀκολούθους τῆς Ἀρετῆς, ὑπῆρχε τις τοσοῦτον
ἀπεχθῆς τὴν ψῆν καὶ δεινὴ εἰς τὰς πρὸς τοῦτο
ἀποπειράς, ὥστε μάλιστα ἠδυνήθηεν νὰ λάβω γνώ-
σιν τινὰ αὐτῆς, ἥτις ὅμως ἀναριθμήτους ἀκ-
τανοήτως εἶχεν ἐπιβαρύνει διὰ τῶν ἀλύσσεων
αὐτῆς. ΡΑΘΥΜΙΑ ἐκαλεῖτο αὕτη καὶ οὐδέποτε
προέβαιεν εἰς ἐχθροπραξίαις ὅπως ἀποτρέψῃ τινα
τῆς ὁδοῦ αὐτῆς, ἤρκειτο μόνον νὰ βραδύνῃ τὰς
προόδους τῶν καταπειθουσῶν αὐτοὺς νὰ βραδύ-
νωσι τὸν σκοπὸν, ὃν δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς βιάσῃ
ὅπως ἐγκαταλείψωσι. Ἡ ἀφῆ αὐτῆς, ἔχουσα
δύναμιν νάρκης, ἐμυδένιζε τὴν ἰσχὺν τῶν ὑπὸ
τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς προσερχομένων. Οἱ δυστυ-
χεῖς αὐτῆς αἰχμαλῶτοι ἔστρεφον τὸ βλέμμα
πρὸς τὸν νῶτον ἔχοντες πάντοτε δι' ἐλπίδος νὰ
φθάσωσιν ἐκεῖ. Ἀλλὰ φεῦ, ἡ γῆ ἐφαίνετο ὀλι-
σθκίνοισα κάτωθεν τῶν ποδῶν τῶν, καὶ ἐν ᾧ
ἐπίστευον ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὴν προτέραν αὐ-
τῶν θέσιν εὐρίσκοντο εἰσέτι εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἡ
ἡρεμος γαλήνη, ἥτις κατ' ἀρχὰς ἐφαίνετο ἐξω-
γραφισμένη ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν, μετεβάλε-
το βαθμηδὸν εἰς μαρασμὸν καὶ μελαγχολίαν· οὐ-
τοι δ' εἰς τοιαύτην εὐρισκόμενοι κατὰστασιν ὀλι-
σθκίνοισα ἐν τῷ βέβητοσιν τοῦ βέβητος τῆς Μηδαμνηότητος
καὶ ἐξ αὐτοῦ μετὰ ταῦτα κατέπιπτον εἰς τὸν
κόλπον τῆς λήθης.

Ἐξ ὅλων τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, οἵτινες εἶ-
χον ἀποστῆ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπιστήμης, οὐδεὶς
ἐκτὸς τῶν ἀκολούθων τῆς Ῥαθυμίας ἐφαίνετο
τοσοῦτον ἀνίκανος, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπα-
νέλθῃ εἰς αὐτήν. Οἱ τῶν Ὁρέξεων καὶ τῶν Πα-
θῶν αἰχμαλῶτοι ἐνίοτε δρᾶττοντες τὴν εὐκαι-
ρίαν, ὅτε οἱ τύραννοι αὐτῶν εὐρίσκοντο ἐν τῇ
νάρκῃ, διέφευγον τὴν γοητείαν αὐτῶν, ἀλλ' οἱ
τῆς Ῥαθυμίας οὐδέποτε· ἐπειδὴ ἡ κυριαρχία αὐ-
τῆς ἦτο φοβερά καὶ διηνεκῆς, οὐδέποτε δυνα-
μένων τῶν αἰχμαλῶτων ν' ἀντιστῶσι, ἐπειδὴ
πᾶσα κατ' αὐτῆς ἀντίστασις ἦτο ματαία.

Ἀφ' οὗ καὶ ταῦτα καλῶς παρετήρησα, ἔσρε-
ψα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ
ὄρους, ἐνθα ὁ ἀὴρ ἦτο πάντοτε καθαρὸς καὶ εὐ-
φρόσυνος· ἡ ὁδὸς ἐστέρητο ἐκ δαφνῶν καὶ δρο-
σερᾶς χλόης καὶ ἡ λαμπρότης ἡ ἀπὸ τοῦ προ-
σώπου τῆς ἐπιστήμης ἀπκστράπτουσα ἐφαίνε-
το ὅτι διέχεε δόξαν περὶ τῶν ἀκολούθων τῆς.
Εὐτυχεῖς, εἶπον, ἐκεῖνοι εἰς οὓς ἐπιτρέπεται ν'

ἀναβῶσι τὸ ὄρος. Ἀλλ' ἐν ᾧ τὴν ἀναφώνησιν
ταύτην προσέφερον μετ' ἐκτάκτου ζέσεως, εἶδα
ἐνώπιόν μου θεῖαν μορφήν, θεῖων χαρακτήρων,
ἥτις ἀτενίσασά με, εὐτυχέστεροι, εἶπεν, ἐκεῖνοι
οὓς ἡ Ἀρετὴ ὀδηγεῖ εἰς τὰς τῆς Αὐταρκειᾶς χύρας.
Τί; εἶπον. Μὴ ἡ Ἀρετὴ εὐρίσκεται ἐν τῇ κοιλά-
δι ταύτῃ! Εὐρέθην, εἶπεν, ἐνταῦθα καὶ φωτί-
ζω τὸ ὄρος, ἐνθα κρύνω τὸν γεωργὸν ἐν τῇ κα-
λύβῃ του, καὶ ἐμπνέω τοὺς σφοῦς εἰς τὰς με-
λέτας τῶν. Ἀναμυγνύομαι μετὰ τοῦ ὄχλου τῶν
πόλεων καὶ εὐλογῶ τὸν Ἐρημίτην ἐν τῷ κελί-
ῳ αὐτοῦ. Ἐγὼ νῶν εἰς πᾶσαν καρδίαν ἀνα-
δεχομένην τὴν ἐπιρροὴν μου, καὶ παρευρίσκομαι
μεταξὺ τῶν ἀγαπώντων με. Ἡ Ἐπιστήμη δὲ
ναταὶ νὰ φέρῃ τινὰ εἰς ὕψος καὶ ἀναιδείαν αὐ-
τὸν, ἀλλ' ἐγὼ δύναμαι νὰ τὸν ὀδηγήσω εἰς
τὴν εὐδαιμονίαν! Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα αὕτη ἔλεγε
ἔτεινα τοὺς βραχίονάς μου μετὰ τοσαύτης σφο-
δρότητος πρὸς αὐτήν, ὥστε ἀφυπνίσθη μετὰ
τρόμου. Παρατηρήσας δὲ ὅτι ἡ δρόσος ἐπι-
πτε ψυχρὰ περὶ ἐμοῦ καὶ αἰ σκιὰ τῆς ἐσπέ-
ρας ἐξῆπλουῖτο ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ἔσπευσα εἰ-
τὸν οἶκόν μου καὶ διήλθον τὴν νύκτα ἐν σιω-
πῇ καὶ μελέτῃ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΘΕΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ

Καθαριότης τοῦ νεογνοῦ.

Ἡ καθαριότης, φίλη μου, εἶναι μεγίστη ἀρε-
τὴ καὶ ἄριστον συστατικόν. Ἐν Ἀγγλίᾳ κα-
παρ' ἀπάσαις ταῖς ἐν Ἀγγλίᾳ διαμενούσαις Ἑλ-
ληνικαῖς οἰκογενεαῖς τὰ τέκνα λούουσιν ἀπὸ
τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς των δις τῆς ἡμέρας
ιδίως δὲ τρίβουσιν αὐτὰ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι πο-
δῶν μετὰ σάπωνος διὰ τεμαχίου φλανέλλας.
Εἶτα μετὰ στιγμῶν τινῶν ἐν τῷ ὕδατι ἐμβά-
πτισιν, σπογγίζουσι τὸ νήπιον ἐπιμελῶς καὶ ἀ-
λείφουσι διὰ κόνεως ἀμύλου ἢ πούδρας ἐν τοῖς
μέρεσιν, ἐνθα τὸ δέριμα ἠδύνατο νὰ ραγῇ, εἶτα
ἐνδύουσιν θηλάζουσι καὶ ἀποκοιμίζουσιν αὐτὸ ἐν
πολαμβάνον ἀληθοῦς μακαριότητος. Ἐν Ἑλλάδι,
ὡς γινώσκεις, αἱ πλεῖσταὶ μητέρες φοβοῦν-
ται νὰ λούωσι τὰ τέκνα τῶν πολὺ μικρὰ. Ἀρ-
κοῦνται δὲ πλύνουσαι διὰ σπόγγου τὰ γόνατα
καὶ κνήμας αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦτο οὐ μόνον οὐδέ-
λωσ εὐχαρισεῖταῦτα—δηλοῦσι τοῦτο οἱ κλαυ-

μισμοί των—ἀλλὰ καὶ κατάρρους προσεβει τοῖς
τοῖς ἐνεκα τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ βρεθρε-
μένου δέρματός των. Εἶτα ὅταν αὐξήθεντα ὀ-
λίγον ζητοῦσι τότε νὰ ἐθίσωσιν αὐτὰ εἰς τὸ λου-
τρὸν, φοβοῦνται τὸ ὕδωρ, λακτίζουσιν ἐν αὐτῷ
καὶ πνίγονται ἐκ τῶν κρυγῶν καὶ λυγμῶν.
Ἐν ᾧ τὰ ἐνωρίς ἐθισθέντα νήπια εὐρίσκουσιν ἐν
τῷ ὕδατι ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, γελῶσι, κινούνται
ἐκ χαρῆς ἐν αὐτῷ καὶ πλήττουσι διὰ τῶν μι-
κρῶν χειρῶν των μετ' ἀιδίου ἠδονῆς τὰς σχη-
ματιζομένας μικρὰς κυμάνσεις... Γίνωσκε ὅτι
τὸ λουτρὸν εἶναι τὸ πανάκειον τῶν τριῶν τετάρ-
των τουλάχιστον τῶν ἀσθενειῶν τῶν νηπίων. Μὴ
διστάσης λοιπὸν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας νὰ βυ-
θίσῃς τὸ τέκνον σου εἰς τὸ ὕδωρ, μιμουμένη εἰς
τοῦτο τοὺς Γερμανοὺς καὶ Σάξονας, οἵτινες ἄμα
τὸ νήπιον ἐξέληθ' τοῦ μητρικοῦ κόλπου κατὰ-
δύουσιν αὐτὸ ἐν τοῖς ψυχροῖς ὕδασι τῶν ποτα-
μῶν των. Ἐὰν οὕτω συνήθισῃς τὸ σὸν τέκνον
εἰς τὸ λουτρὸν οὐδέποτε ἡ σπανιώτατα θὰ ἴδῃς
αὐτὸ πάσχον ἐκ σπασμῶν, ἡ δὲ τοσοῦτον κατα-
πονοῦσα τὰ δυστυχεῖς νήπια καὶ οὐκ ὀλίγα αὐ-
τῶν προώρως πέμπουσα εἰς τὸν ἄδην ὀδοντο-
φυίκα ἐπιτελεσθήσεται ἀνωδύνως.

Σοὶ ἀνέφερον ἤδη ἐν τῇ πρώτῃ μου ἐπιστολῇ
ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τὸ γάλα δέον νὰ
ἦ ἡ ἀποκλειστικὴ τοῦ τέκνου σου τροφή. Ὅσον
περισσότερον πρὸς τὸν κανόνα τοῦτον συμμορ-
φωθῆς, τοσοῦτον εὐκλωτέρα ἔσεται ἡ ἀπογα-
λάκτισις, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ὁ στό-
μαχος τοῦ τέκνου σου λαμβάνων τὴν φυσικὴν
αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, ἔσται ἰσχυρότερος καὶ ἐνεργη-
τικώτερος, καὶ οὕτω δυνήσεται ἀπογαλακτίσαι
αὐτὸ ταχέως. Μὴ βιασθῆς ὅμως εἰς τὴν ἀπογα-
λάκτισιν, ἄφες νὰ παρέλθῃ ἐν ἔτος καὶ τινες
μῆνες ἔτι ἐὰν τὸ τέκνον σου ἦ ἀσθενές ἢ ἡ ὀ-
δοντοφυίκα βραδύνη. Ἐπ' οὐδενὶ ὄρω δὲ μὴ ποιή-
σης τὴν ἀπογαλάκτισιν ἀποτόμως, ἀλλ' ἀνε-
πικισθῆτωσ καὶ εἰς διάστημα τριῶν ἢ μᾶλλον
ἔξ μηνῶν. Εἰσὶ νήπια ἄπερ μετὰ μεγάλης δυ-
σκολίας ἀπογαλακτίζονται, τότε ἐμπνέουσιν
αὐτοῖς ἀπέχθειαν πρὸς τὸν μαστὸν ἀλείφουσαι
αὐτὸν διὰ δυσσεύτου οὐσίας, ὡς λ. χ. ἀψίνθου,
γεντικιῆς, ἀλόης κτλ. Ὡς ἐποχὴν δὲ κατα-
ληλοτέραν πρὸς ἀπογαλακτισμὸν σοὶ συνιστῶ τὸ
ἔαρ καὶ ἰδίως τὸν Μάιον μῆνα.

Ἀπὸ τοῦ ἔκτου ἢ ὀγδοῦ μηνός, ἐὰν τὸ τέ-
κνον σου ἦ ὑγιές, δίδε αὐτῷ ἑλαφρὸν ρόφημα

ιδίως μίγμα γάλακτος αἰγῶς καὶ σακχάρου,
οὐδέποτε ὅμως ἐνόσω διχαρεῖ ἢ ὀδοντοφυίκα δὲν
πρέπει νὰ δίδῃς αὐτῷ ἑτέρην τροφήν ἢ τὸ σὸν
γάλα, μόνον κατὰ τὰ διαστήματα τὰ χωρίζον-
τα τὴν ἐμφάνισιν τῶν ὀδόντων δίδε στοιχειω-
δεστέραν τροφήν· καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα συμπτώ-
ματα διχρόοικας ἀμέσως διακόπτε τὸ ρόφημα,
ἐπαναλάμβανε δὲ αὐτὸ μετὰ τὴν τελείαν θερα-
πεῖαν αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως λούῃς αὐτὸ καὶ κατὰ
τοὺς ἔξ πρώτους μῆνας τρέφῃς ἀποκλειστικῶς
διὰ τοῦ σοῦ γάλακτος σπανιώτατα θέλει πάθει
ἐκ διαρροίας.

Μετὰ τινὰς ἡ ἱεράς δίδε αὐτῷ δύο ρόφημα-
τα, τὸ μὲν τὴν πρώταν ἄμα τῇ ἐγέρσει τὸ δὲ
κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἢ ὀλίγον βράδυον ἵνα δύ-
ναται ἡ χώνευσις νὰ συντελεσθῇ πρὸ τῆς κα-
τακλισεώς του. Τὸ ἐσπέρας δίδε αὐτῷ μόνον γά-
λα, ὅπως ἢ ὁ στόμαχος αὐτοῦ ἑλαφρὸς καὶ κατὰ
τὴν νύκτα δύναται νὰ κοιμᾶται ἡσυχον. Ὡσαύ-
τως προτιμότερον τὸ ρόφημα νὰ παραθέτῃς αὐτῷ
δις τῆς ἡμέρας ἢ ἅπαξ ἐν τῇ αὐτῇ ποσότητι,
διότι δὲν πρέπει νὰ παραφορτώνῃς τὸν ἀτελεῖ
στόμαχόν του.

Εἶτα μικρὸν κατὰ μικρὸν ν' αὐξάνῃς τὰς δό-
σεις καὶ ἐθίξῃς τὸ τέκνον σου εἰς διαφόρους
ἑλαφροὺς τροφὰς ἀρχομένην ἐκ γωνιῶν (κόρας)
ἄρτου, Ἀγγλικῶν διπύρων, ὀπωρεψημάτων κλπ.
Ἡ ζωικὴ τροφή ἔστω τελευταία· δίδεις δὲ αὐτῷ
τὸ κρέας ἐβρασμένον καὶ κεκομμένον εἰς λεπτὰ
ἐπιμήκη τεμάχια, ἢ ἐψημένον μετρίως, ὥστε
νὰ διατηρῆται ἐν αὐτῷ τὸ αἷμα, ὅπως μασσᾶ
ἀπλῶς αὐτὸ καὶ καταπίνον τὸν ζωμὸν ἀπο-
βάλλῃ τὴν σάρκα. Τοῦτο ὅμως θέλεις πράξει
πολὺ ἄργα καὶ κανονικῶς, ἀμέσως δὲ θέλεις
παύει δίδουσα αὐτῷ ἄμα ἴδῃς τὴν ἐλαχίστην
βλάβην.

Νῦν ἐπικνέρομαι εἰς τὴν ἀπογαλάκτισιν ὅπως
σοὶ ἀναμνήσω, ὅτι δέον ὅσω τὸ δυνατόν ἐνωρί-
τατα νὰ ἐθίσῃς τὸ τέκνον σου νὰ μὴ θηλάζῃ
τὴν νύκτα, διότι τὸ τοιοῦτον οὐ μόνον αὐτὸ
βλάπτει, ἀλλὰ καὶ σοὶ αὐτῇ μεγίστην παρέχει
ἀνίαν. Τὰ δ' ἡμερήσια γεύματά του νὰ κανο-
νίσῃς οὕτως, ὥστε ἅπαξ μόνον κατὰ τὴν
προσέγγισιν τῆς ἀπογαλακτίσεως νὰ γαλουχῇ·
πρόσεξον δὲ τὴν ἀπογαλάκτισιν νὰ ποιήσῃς εἰς
ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ τέκνον σου νὰ ἦναι ἀπηλ-
λαγμένον τῶν ὀδυνῶν τῆς ὀδοντοφυίας.

Ἡ ἀπογαλάκτισις οὕτω τελεῖται ἀνεπικισθῆ-

τως και ού μόνον τῷ τέκνῳ ἀλλὰ και σοί ἐπωφελῶς, διότι τὸ γάλα διχοχικῶς, καθόσον τὸ τέκνον σου ὀλιγώτερον θέλει θηλάζει, θέλει βίβνει ἐλαττούμενον και οὕτω δὲν θά κινδυνεύσης νὰ πάθης ἐκ τῶν ὀδυνηρῶν ἐκείνων ἐμφράξεων, τῶν σωρεύσεων ἐκείνων γάλακτος, τῶν καθιστωμένων κερκινώδη οἰδήματα, εἰς ἃ ἐκτίθενται αἱ ἀποτόμῳς ἀπογαλακτίζουσαι τὰ τέκνα τῶν μητέρες. Μετὰ τὴν ἀπογαλακτίσιν δύνασκι νὰ λάβης ἐν καθαρτικῶν ὅπως παύσης ἐντελῶς τὴν ῥοὴν τοῦ γάλακτος.

Α Ν Θ Ω

ΑΛΦΡΕΔΟΣ ΔΕ ΜΥΣΣΕΤ

Ἡ τοῦ Ἀλφρέδου δὲ Μυσσέτ δόξα τοσαύτας ἔλαβε διαστάσεις, τοσοῦτον ἅπαντα τὰ κοινωνικὰ στρώματα συνετάραξεν, ὥστε ἀξιοπαράτηρητον ἀπετέλεσε φαινόμενον. Ὁ τοῦ Λαμαρτίνου ἀστὴρ ὠχρίασεν ἐπ' ὀλίγον. Δὲν κατέχει πλέον ἐν τῷ τοῦ κόσμου θυμασμοῦ τὴν ἐπὶ τοσοῦτον αὐτῷ διατηρηθεῖσαν θέσιν.

Καὶ ὁμως ὑπῆρξε ποτὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο, οὐτινος τὸ ἀγαλμα ἐπὶ τοῦ ἱερωτέρου βήθρου ἐσηρίζετο... ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεότητος. Ἀλλὰ τὸ ἀγαλμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει πλέον. Τὸ ἱερὸν αὐτὸ θυσιαστήριον, πικρῶς τῆς προσφορᾶς λιβανωτῶν, ἤρξατο ἐρειπούμενον. Ἐτερος ποιητῆς τὴν θέσιν αὐτοῦ κατέλαβεν. Ὁ ἀοιδὸς τῆς *Ρόλλας* ἐξεθρόνισε τὸν τῆς *Ελβίρας*.

Ὁ Ἀλφρέδος δὲ Μυσσέτ εἶναι ἀμίμητος τῶν παθῶν ζωγράφος. Τὰ ἔργα αὐτοῦ περιέχουσιν εὐπαθῆ χάριν, συγκίνησιν, διαύγειαν, πνεῦμα, ἀληθείας! εἰσὶ πραγματικὰ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ καταρρέοντα! εἰσὶν ἀληθεῖς πόνου κραυγαὶ ἐκ τοῦ βήθρου τῆς αὐτοῦ καρδίας ἐξερχόμενα! στεναγμοὶ βαθεῖς τὸ στήθος αὐτοῦ ἐξογκοῦντες. Ἀλλ' ὑπὲρ τίνος οἱ στεναγμοὶ, τὰ δάκρυα ταῦτα; Πάντοτε ὑπὲρ πλασματῶν κατὰ τὸ μᾶλλον και ἦττον ἀμφιβόλου ἠθικῆς, ὑπὲρ *Βελκόλωρ* ἢ *Ναμουρῶν*! Ἡ *Μαρὼν Λεσκὼτ* εἶναι ἢ Ἐλβίρα αὐτοῦ. Ἐν τῷ ἔρωτι μόνον τὸ καχεκτικὸν και μοιραῖον περιγράφει. Μόνον τοὺς πυρετοὺς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ζωγραφεῖ! μόνον τὸ ἐλαττωματικὸν ἐν τοῖς πάθεσιν εἰκονίζει.

Πᾶν τὸ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐξελθὸν εἶναι

συγκινητικὸν, ἐμφανές, ὠραῖον, ἀλλ' οὔτε ἀπλοῦν οὔτε ὑγιές εἶναι. Μὴ ζητήσητε ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τὴν εἰκόνα ἀληθοῦς παρθενικῆς ἀγνότητος, ἀδελφικῆς, μητρικῆς, υἱικῆς στοργῆς, ἀφροσύσεως. Μὴ ζητήσητε τὴν ἐξεκόνισιν τῶν μεγάλων, αἰωνίων τῆς ψυχῆς αἰσθημάτων. Οὔτε πατρικὴν και υἱικὴν στοργὴν, οὔτε πατριωτισμὸν και εὐσπλαγγινίαν, οὔτε φιλελευθερίαν και φιλανθρωπίαν εὐρήσετε. Ὁ μέγας οὗτος ποιητῆς οὔτε πολίτης, οὔτε πατῆρ, οὔτε υἱός, οὔτε κἂν ἄνθρωπος ὑπὸ ἰδεώδη ἔκφρασιν ὑπῆρξε. Τὰ ἔργα αὐτοῦ εἰσὶ καταπληκτικῆ, πλήρης κἄλλου σκηνογραφία... στερουμένη οὐρανοῦ.

Ω! ὅταν ἡ φαντασία μου ὑψοῦται πρὸς τοὺς μεγάλους ποιητάς! ὅταν ἄρχομαι ἐξ αὐτῆς τῆς πηγῆς τῆς ποιήσεως, ἐκ τῶν ἀσμάτων τοῦ Ὀρφέως και Πινδάρου, ἐκ τῆς Ἰλιάδος και Ὀδυσσεΐας, ὅταν πηρέχομαι ἐκ τοῦ Αἰσχύλου και Σοφοκλέους, εἰς τὸν Βιργίλιον και ἐκ τούτου πρὸς τὸν Δάντην και Πετράρχην εἰσέρχομαι εἰς ὑγιᾶ και ῥωστικὴν ἀτμοσφαιραν! Τὸ ἐμὸν μέτωπον ὀρθοῦται, ἡ ἐμὴ καρδία ἀνυψοῦται! αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τῶν τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν. Ἀναπνέω διαυγῆ και ἰσχυροποιὸν ἀέρα. Εἰς τὴν θείαν ταύτην χορείαν ἀνήκει και ὁ Λαμαρτίνος. Δύναται ἐνώπιον τῶν μεγάλων τούτων νὰ ἐμφανισθῇ ἀνδρῶν μετὰ «*Λεήσεως τοῦ ἐγειρομένου παιδός*», τῆς «*Μιλ-λυ*» τῶν «*Ἀστέρων*» τοῦ «*Φυλακτηρίου*» τῆς «*Ἰωδῆς τῶν θεριστῶν*»! ἅπαντες δὲ μιᾶ φωνῇ θέλουσιν εἶπει αὐτῷ—εἴσελθε, εἴσελθε! εἴσαι ἐκ τῶν ἡμετέρων, πάντοτε ὑπῆρξας μέγας και ἀγνός.

Και δυνάμεθα τ' αὐτὰ περὶ τοῦ ποιητοῦ τῆς *Ρόλλας* νὰ εἰπώμεν; Οὐδόλως ἐπιθυμῶ ἐκ τοῦ βήθρου αὐτοῦ νὰ καταρρίψω τοῦτον, δὲν εἶμαι εἰκονοθλάστης. Ἀλλ' ὁμως οὐδεὶς θ' ἀρνηθῆ, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ παρηγοροῦν και ἐξευγενίζον, ἀνώτερον τοῦ ἀπελπίζοντος και ταπεινοῦντος ἐστίν, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀθανασία μόνον μετὰ τῆς τοῦ ἀθανάτου, αἰωνίου ἐξεκόνισσεως συμφωνεῖ... Ἀναζησάτω λοιπὸν ἐν τῷ πνευματικῷ στερεώματι διαυγῆς ὁ τοῦ Λαμαρτίνου ἀστὴρ. Ἀναλάβετε ὡς ὀδηγὸν τὴν μελωδικὴν φωνὴν τὴν διὰ τῶν ἀνιουσῶν ἀγούσαν ἀτραπῶν, αὕτη ἀξίους ὑμᾶς τῆς γῆς ταύτης καταστήσει, ὑπὲρ ταύτην ἀνυψοῦσα...

Α. Π. Π.

ΠΕΡΙ ΑΝΕΜΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

(συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Αἰτία τῶν κανονικῶν και περιοδικῶν ἀνέμων. Ὅπως ἐνόησωμεν πῶς γίνεται ὁ ἀνεμος πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὸν περιβάλλοντα τὴν γῆν ἀέρα διηρημένον εἰς πολλὰ στρώματα προσαπτόμενα ἀλλήλοις ὅπως φανταζόμεθα εἰς πολλὰ στρώματα διηρημένον τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, και τὸ τῶν ποταμῶν και λιμνῶν. Τὰ τοῦ ἀέρος στρώματα δὲν ἔχουσιν ἅπαντα τὸ αὐτὸ ὕψος, ἀλλὰ μεῖζον μὲν τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ὡς μᾶλλον διαστελλόμενα ὑπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐκχεομένης εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα μεῖζονος θερμότητος. Τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς τροπικούς και μάλιστα τὰ ὑπὸ τοὺς πόλους ἔχουσι μικρότερον ὕψος, ὡς ἦττον διαστελλόμενα, διότι εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἢ ἐκ τοῦ ἡλίου θερμότης εἶναι ἐλάσσων. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἀήρ εἶναι σῶμα βευστὸν κλίνον πάντοτε πρὸς ἰσοροπίαν, τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν στρώματα αὐτοῦ, ὑψηλότερα ὄντα μεταδιβάζουσιν ἀέρα εἰς τὰ ἐντεῦθεν τῶν τροπικῶν κείμενα στρώματα και τὰ ὑπὸ τοὺς τροπικούς στρώματα πράττουσι τ' αὐτὸ εἰς τὰ ὑπὸ τοὺς πόλους στρώματα. Ἀλλ' ἐπειδὴ και τὰ μικρότερον και τὰ μεῖζον ὕψος ἔχοντα στρώματα ἀέρος, ἴσην ποσότητα αὐτοῦ περιέχουσι και ἡ διαφορὰ αὐτῶν συνίσταται μόνον εἰς τὴν περισσοτέρην ἢ ὀλιγώτεραν ἀραιότητα αὐτῶν, διὰ τοῦτο ὁ ἐκ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς πόλους ἐκχεόμενος ἀήρ καταστρέφει τὴν ἰσοροπίαν και τὰ ὑπὸ τοὺς πόλους στρώματα ἀέρος πυκνότερα γινόμενα, ἕνεκα τῆς ἀνωθεν θλίψεως ἐκχέονται κάτωθεν εἰς τὰ ὑπὸ τοὺς τροπικούς στρώματα, τὰ ὀλιγώτερον τούτων πυκνὰ και ταῦτα δὲ ὁμοίως, εἰς τὰ ἔτι ὀλιγώτερον πυκνὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν στρώματα. Ἡ κίνησις αὕτη τοῦ ἀέρος παράγει τέσσαρα μεγάλα ρεύματα. Δύο ρεύματα ἀέρος θερμὰ, διευθυνόμενα ἐκ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς πόλους εἰς τὰ ὑψηλὰ στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, και ἕτερα δύο ρεύματα ἀέρος ἐκ τῶν πόλων πρὸς τὸν ἰσημερινόν διευθυνόμενα, εἰς τὰ χαμηλότερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας. Τὰ μεγάλα ταῦτα ρεύματα σκοπὸν ἔχουσι νὰ καταστήσωσιν εὐκρατα τὰ

ψυχρὰ τῶν πόλων κλίματα και τὰ θερμὰ τῆς δικεκαυμένης ζώνης. Τὰ μὲν ψυχρὰ ἐκ τῶν πόλων ἐρχόμενα μετριάζουσι τὴν υπερβολικὴν θερμότητα τῆς διακεκαυμένης ζώνης, τὰ δ' ἐκ ταύτης τὴν ἀρχὴν ἔχοντα θερμὰ τὸ δομῶν ψυχρὸς τῶν κατεψυγμένων ζωνῶν.

Ὁ Φραγκλῆνος ὅπως παραστήσῃ τὴν ἀρχὴν τῶν κανονικῶν ἀνέμων, ἔθηκεν ἐν ὄρα χειμῶνος εἰς συγκοινωνίαν διὰ θύρας δωμάτιον ψυχρὸν μεθ' ἑτέρου θερμοῦ και ἐτοποθέτησε δύο ἀνημμένα κηρία, τὸ μὲν παρὰ τὴν κορυφὴν τὸ δὲ παρὰ τὴν βάσιν τῆς θύρας. Παρετήρησε δὲ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συγκοινωνίας ὅτι ἡ μὲν φλόξ τοῦ εἰς τὴν κορυφὴν εὐρισκομένου κηρίου ἐκλινε πρὸς τὸ ψυχρὸν δωμάτιον ἢ δὲ φλόξ τοῦ εἰς τὴν βάσιν πρὸς τὸ θερμόν! ἐκ τούτου συνεπέρχεν ὅτι παράγονται δύο ρεύματα ἀέρος, τὸ μὲν ἐν ἀνώτερον ἀπὸ τοῦ θερμοῦ δωματίου πρὸς τὸ ψυχρὸν, τὸ δ' ἕτερον κατώτερον ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ πρὸς τὸ θερμόν.

(ἔπειτα συνέχεια)

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Α'.

ΠΕΡΙ ΑΓΟΡΑΗΩΣΗΣΙΑΣ

(συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Κ. Π. Παπαρηγόπουλος ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τοῦ περὶ ἐνοχῶν σοφοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἐν τόμῳ Α' § 151 ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἄρτι ἐκτεθέντων ζητημάτων οὕτω: «ἡ σύμβασις περὶ πράγματος οὐδόλως ὑπάρχοντος εἶναι μὲν ἀκυρος (Ν. 15 πρ. 37 § 1. 57 πρ. § 1. 18. 1.), ἀλλ' οὐχὶ διὰ τὴν περὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τυχόν πλάνην τοῦ ἑτέρου ἢ ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων, διότι ἀν τὸ πρᾶγμα κατεστράφη ἐντελῶς πρὸ τῆς συμβάσεως αὕτη σκοπεῖ ἀδύνατον παροχῆν, ὅθεν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀμέσου ἐκτελέσεως, ἀν δὲ ὁ ὑποσχεθεὶς τοιαύτην παροχῆν δὲν ἐζημίωσεν ἐκ δόλου τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον, οὔτε ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ τίττεται ἐκ τοιαύτης συμβάσεως (αὕτη δὲν εἶναι δεκτικὴ οὔτε ἐμμέσου ἐκτελέσεως), ὅθεν εἶναι ἀδιάφορον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπὶ

τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἂν ἐκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἠγνῶει τὴν ἐντελῆ καταστροφὴν, (N. 57, καὶ 58. 18. 1.) ἂν δὲ ὁ συνομολογήσας ἐπὶ ἀνταλλάγματι τὴν λήψιν τοῦ πρὸ τῆς συμβάσεως καταστραφέντος ἐγίνωσκε τὴν καταστροφὴν, ἢ τύχη τοῦ ἀνταλλάγματος ῥυθμίζεται ὡς ἐξῆς: εἰ μὲν τοῦτο δὲν κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ ὑποσχεθέντος αὐτό, ματαίως θέλει ἐπιδιώξει ὁ ἕτερος συμβαλλόμενος τὴν καταβολὴν, διότι ἄκυρος σύμβασις δὲν τίκει ἀγωγήν, εἰ δὲ κατεβλήθη, ματαίως θέλει ἀναζητήσει αὐτό ὁ δίδους, διότι ὁ ἐν γνώσει καταβαλὼν ἀχρεώστητον δὲν δικαιούται εἰς ἀναζήτησιν (N. 1. Βασιλ. ΚΔ'. 5'. «ὁ ἐν ἀγνοίᾳ οὐ μὴν ὁ ἐν εἰδήσει καταβαλὼν μὴ χρεωστούμενον ἀναλαμβάνει») παρατηρητέον ὅμως ὅτι ἐντελῶς καταστραφέν θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὅταν ὀλοσχερῶς ἐκλείψῃ τὸ κατὰ τὴν σύμβασιν ὡς κύριον ἀντικείμενον αὐτῆς θεωρηθὲν, ὥστε π. χ. κατὰ τὴν περὶ οἰκίας ἢ δάσους σύμβασιν ὀλοσχερῆς καταστροφὴ αὐτῶν ὑπάρχει, ὅταν καταστραφῇ ὀλόκληρος ἢ οἰκία, ἢ ὀλόκληρον τὸ δάσος, ἂν καὶ παρέμεινεν ἢ γῆ (18. 1 αὐτόθι: N. 55. 56 Βασιλ. ΙΘ'. α'. N. 1 § 9 πδ. 44. 7. N. 1. Βασιλ. ΝΒ'. α'.) ὅταν δὲ συνάπτεται σύμβασις περὶ πλειόνων πραγμάτων, συνεχομένων μετ' ἀλλήλων οὕτως, ὥστε οἱ συμβαλλόμενοι εἰς μόνον τὸ σύνολον αὐτῶν ἀποβλέπουσι, π. χ. τέθριππος, ἢ σύμβασις ἀποβίβει ἄκυρος, καὶ ἂν ἐν μόνον ἐκ τῶν πραγμάτων τούτων ἐξέλιπε πρὸ τῆς συμβάσεως (N. 44. πδ. 18. 1. N. 34, 35, 36, 38 § 13 καὶ 14. πδ. 24. 1. N. 30—32. 34 Βασιλ. ΙΘ'. ε'.) ἂν ὅμως κατεστράφη πρὸ τῆς συμβάσεως μέρος τοῦ πράγματος ἐπὶ μὲν ἑτεροβαροῦς συμβάσεως ἐννοεῖται, ὅτι ὁ λήπτης δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ὑπολειπούμενον, ἐπὶ δὲ ἀμφοτεροβαροῦς, π. χ. ἐπὶ πώλησεως οἰκίας καταστραφείσης ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ πυρός, διακριτέον α) ἂν ἐκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἠγνῶει τὴν καταστροφὴν, καταστράφη δὲ τὸ πλεῖστον μέρος (ὑπὲρ τὸ ἡμισυ) τῆς οἰκίας, πρὸ τῆς λήπτη κείτῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν σύμβασιν ἢ οὐ, διότι αὐτὸς μόνος δύναται νὰ κρίνῃ ἂν ἢ οἰκία, καὶ ἐν ταύτῃ καταστάσει, δύναται νὰ τῷ χρησιμεύσῃ, πειθόμεθα ὅμως, ὅτι, ἐὰν προκρίνῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, δικαιούται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀνάλογον τοῦ τιμήματος μείωσιν ἂν δὲ κατε-

στράφη μόνον τὸ ἡμισυ ἢ ἕλκτον μέρος τῆς οἰκίας, ἰσχύει ἢ σύμβασις, ἀλλ' ὁ πωλητῆς ὑποβάλλεται ἐπίσης εἰς ἀνάλογον ἔκπτωσιν τοῦ τιμήματος β) ἂν μόνον ὁ πωλητῆς ἐγίνωσκε τὴν καταστροφὴν, ὅσονδήποτε μέρος τῆς οἰκίας καὶ ἂν διεσώθη, ἢ σύμβασις δὲν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὰς ἀρχὰς περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ δόλου εἰς τὰς συμβάσεις, ἀλλ' ὁ πωλητῆς ἐνέχεται εἰς ὀλόκληρον τὸ διαφέρον διὰ τὸν δόλον του γ) ἂν μόνος ὁ ἀγοραστῆς ἐγίνωσκε τὴν καταστροφὴν, οἰονδήποτε μέρος καὶ ἂν παρέμεινεν, ἐνέχεται εἰς τὴν ἀμείψῃ ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, διότι συνάψας αὐτὴν ἐπὶ τῷ συνομολογηθέντι τιμήματι, ἐν γνώσει, ὅτι μέρος μόνον τοῦ πράγματος ὑπάρχει, ἐδήλωσε σαφῶς τὴν βούλησιν τοῦ νὰ παράσῃ τὸ τίμημα ἐκεῖνο διὰ μόνον τὸ ὑπάρχον μέρος τοῦ πράγματος.»

Μέλλον πρᾶγμα· οὐ μόνον ἐνεστῶς ἀλλὰ καὶ μέλλον πρᾶγμα καθίσταται ἀντικείμενον ἀγοραπωλησίας, ἀφ' οὗ ἀμφοτέροι οἱ συμβαλλόμενοι εἰσὶν ἐν γνώσει, ὅτι πρόκειται περὶ πράγματος μὴ ἐνεστῶτος ἀλλὰ προσδοκώμενου ἢ μέλλοντος πράγματος ἀγοραπωλησία ἐς σύμβασις ὑπὸ αἴρεσιν ἀναβλητικὴν «ἐὰν τὸ πρᾶγμα λάθῃ ὑπαρξῆν» καίτοι δὲ περὶ τυχερῶν οὐσα ἐπιτρέπεται, δυναμένη νὰ γίνῃ διττῶς ἢ 1) ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ὑπαρξέως τοῦ πράγματος ἢ 2) ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἴτε ὑπαρξῆι, εἴτε μὴ τὸ πρᾶγμα· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἔχομεν ἀγορὰν ἐλπιζομένου πράγματος (emptio rei sperate) ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἀγορὰν ἐλπίδος (emptio spei) ἢ ἀγοραπωλησία ἐλπιζομένου πράγματος πρᾶγματοποιεῖται ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ τὸ προσδοκώμενον πρᾶγμα· ὁ δὲ κίνδυνος, ὃν ἀναδέχεται ὁ ἀγοραστῆς, ἀφορᾷ μόνον τὴν ποιότητα αὐτοῦ· οἷον ἀγοράζω 10 μέτρα οἴνου ἐκ τοῦ προσδοκώμενου τρύγου τῆς ἀμπέλου σου· ἐὰν αὕτη δώσῃ μόνον 5 μέτρα, τούτων χρεωστῶ τὴν ἀξίαν, οἰκλήποτε ἀναφανῆ ἢ ποιότητος. Σὺ δὲ, δὲν εὐθύνεσαι, μὴ δυνήθεις νὰ δώσῃς πλέον τοῦ παραχθέντος· N. 39 § 1. 18. 1. Βασιλ. ΙΘ'. α'. 37. «Καὶ ὅτι τοῦ κερποῦ ἡρητημένου πέπρηκά σοι ἔλαιον, ἢ ἐπερωτήθη 10 μέτρα καὶ συνέθη 5 μόνον γενέσθαι, οὐκ ἀπαιτηθήσομαι πλέον τῶν 5.» Καὶ ἢ ἀγορὰ κληρονομίας, ἐκ τῶν τυχερῶν οὐσα, κατὰ κανόνα θεωρεῖται ὡς ἀγορὰ ἐλπιζομένου πράγματος· τούτῳ τῷ λόγῳ ἢ πώλησις κληρονομίας τοῦ

ζῶντος ἢ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος ἀνυπόστατος ἐστὶ· N. 1. Πδ. 18. 4. N. 2 § 3 Πδ. 34. 9. Βασιλ. Ε'. μβ'. 2. N. 29. § 2. N. 30. Πδ. 39. 5. Βασιλ. μζ'. α'. 28. 29.—Δέον δὲ καὶ νὰ ὑπάρχῃ κληρονομία καὶ νὰ ἀνήκῃ τῷ πωλητῇ, ὅστις οὕτω ὑπεύθυνος ἐστὶ, εἴτε διότι κληρονομία δὲν ὑπάρχει, εἴτε διότι δὲν ἀνήκει αὐτῷ N. 8. 9. Πδ. 18. 4. Τὸ τυχερὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι τὸ μέγεθος τῆς κληρονομίας.

Ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς δὲ ἐλπίδος ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως εἶναι ἢ ἐλπίς ἀβεβηίου πράγματος (N. 8. § 1. Πδ. 18. 1.) ἢ τις πάντως δέον νὰ δοκιμασθῇ· N. 12. Πδ. 18. 1. N. 8. πρ. Πδ. 18. 1. ὁ δὲ ἀγοραστῆς ἀναδέχεται τὴν τυχερὰν ἔκβασιν, διακείμενος ὑπόχρεως καὶ ἂν ἢ ἐλπίς ματαιωθῇ· N. 11. 12. Πδ. (18. 4.)¹ οἷον ὁ ἀγοράζων βόλον ἰχθύων, χρεωστῆ τὸ τίμημα καὶ ἂν οὐδὲν ἀνασηκωθῇ, ἀρκεῖ νὰ δοκιμασθῇ ὁ βόλος. Ἐπίσης ὁ ἀγοράζων τὴν πρόσδοτον ἀμπέλου τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἀγοράζει ἐλπίδα, χρεωστῶν τὸ τίμημα καὶ ἂν ἢ ἀμπελος δὲν δώσῃ καρπὸν N. 78. § 3. Πδ. 18. 1. δέον ὅμως νὰ καλλιεργηθῇ ἢ ἄμπελος. Ἐπίσης δύναται νὰ ἐκποιηθῇ καὶ ἢ ἀβεβηία ἐλπίς κληρονομίας· οἷον ἐὰν ἦμαι κληρονόμος, εἴτε ἐκ διαθήκης, εἴτε ἐξ ἀδιαθέτου· N. 10. 11. Πδ. 18. 4. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κληρονομία, ἢ τις ὅμως ἐνδέχεται νὰ μὴ ἀνήκῃ τῷ πωλητῇ ἂν ὅμως οὗτος ἦτο ἐν γνώσει, ὅτι οὐδὲν ἔχει δικαίωμα, ἐνέχεται, ὡς δολιευθεὶς N. 12. Πδ. 18. 4. Ἐπίσης ἐπὶ τῶν ληχεῖων.

(ἀκολουθεῖ).

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΕΡΓΑ

Ὁ ἀπὸ τ.ων ἐτῶν πνεύσας εἰς Ἑλλάδα ποιητικὸς ἐνθουσιασμός τοσοῦτον ἀνεργίσει τὴν ζωηρὰν τῶν Ἑλλήνων φαντασίαν, ὥστε μικροῦ δεῖν μετέβλε πάντας σχεδὸν εἰς ποιητὰς, ὡς ποτὲ τοὺς Ἀθηναίους, τῆς Ἀνδρομέδας τοῦ Εὐριπίδου ἢ πράστασις.

Δὲν ἀνεγίνωσκέ τις περιοδικόν, οὐδ' ἔφημε-

¹ Ἐκτὸς ἂν ἢ ἐλπίς ματαιωθῇ ἐκ προοιμίων π. χ. ἐρηανθῇ ἢ λίμνη πρὸ τῆς ἀγρᾶς, ἢ ἀποθάνῃ ὁ εἰς λαχεῖον ἐκτεθεὶς ἴππος πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτοῦ.

ρίδα καὶ νὰ μὴ ἴδῃ πτερωτοὺς ἔρωτας καὶ τοξοφόρους, στεναγμοὺς καὶ δάκρυα δυστυχῶν ἡρώδων, ἀνθη δροσερὰ καὶ μαραμμένα, ὄρη πτεροπόταμους φρικωδῶς παταγοῦντας καὶ ἤρεμα, βυάκια ἠδέως κεκρῦζοντα καὶ ἀηδόνας μελαγχολικῶς ἀδούσας.

Ἀνεπὸλοι ἀναγκάσιως τὴν ἐποχὴν ἐκέναν, καθ' ἣν ὁ χαριέστατος τῶν Ῥωμαίων λυρικός διασύρων τοὺς καθ' ἑαυτὸν μοθητροὺς καὶ κωλοζήλους ποιητὰς ἔλεγεν. Scribimus indocti doctique poemata passim.

Οἱ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων ἄμα ἀπολυόμενοι ἢ μᾶλλον πρὶν ἢ ἀπολυθῶσι, παρέδιδον τῷ ἀδελφῷ πυρὶ τὰ τετραδιά των, ἅτινα περιεχόντων σχολαστικὰς σημειώσεις καὶ σχόλια τῶν καθηγητῶν αὐτῶν καὶ ἀμέσως ἐπὶ τὰ ἀνθη τῆς ποιήσεως πετόμενοι καὶ ἐκ τῆς δροσῆς αὐτῶν ποιητικὸν μέλι γλυκύτατον κατασκευάζοντες ἐφρόντιζον νὰ ἐκμετελλίσσωνται τὰς εὐαισθητοὺς καὶ ὑπὸ τῶν μεριμνῶν τοῦ βίου τεταραγμένους ψυχὰς. Ἡπόρει τις ἂν ἀληθῶς ἢ φύσις τοσοῦτον ποιητικὰς ἐπλασε τὰς τῶν Ἑλληνικῶν μερικῶν ψυχῶν, ὥστε αὐταὶ μόλις ὑπὸ τῶν νεανικῶν αἰσθημάτων πληττόμεναι, νὰ ἀναβρῶσιν ὡς ἀρτησιανὰ φρέατα ἀκατάσχετον ῥεῦμα μεταβαλὼν τὴν Ἑλλάδα εἰς τερνότατον ποιητικὸν κῆπον. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἀποδοτέον οὐχὶ τόσον εἰς τὴν ποιητικὴν τῶν μαρακουλίων μας φύσιν, ὅσον εἰς τὴν ὠχρὰν, βαρυστόνον καὶ ψυχοφθόρον τῶν μυθιστορημάτων Μοῦσαν, ἢ τις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ψελλίζοντων ἔτι τὰς μαγικὰς τῆς εἰκόνας ἐκτυλίσσοιτο, οὐ μόνον σφοδρὰ καὶ κοχλάζοντα ἐν αὐτοῖς αἰσθημάτων κινεῖ, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλότιμον αὐτῶν ψυχὴν πρὸς ποίησιν ἐγείρει μεταμορφοῦσα αὐτοὺς διὰ μιᾶς εἰς ποιητὰς ὠχρούς καὶ εὐαίσθητους.

Ἡ τῶν λυρικῶν ποιημάτων μεγάλη αὕτη τρικυμία, ἢ ἀπειλοῦσα κατακλυσμὸν, ἤρξατο εὐτυχῶς κοπάζουσα ἀπὸ τινος. Οἱ στεναγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα τὰ ὅποια καὶ μόνον ἀπῆντα τις ἐν τοῖς τοιούτοις ποιήμασι ἐλάφρυνέ πως νεωτέρων ποιητῶν ἢ εὐτράπελος Μοῦσα, ἢς δείγματα ἱκανὰ παρέσχον ἡμῖν αἱ κωμικοσατυρικαὶ ἐφημερίδες. Ἐὰν δὲ συγκρίνῃ τις τοὺς Ἰνίους καὶ κοπετοὺς τῶν μὲν, πρὸς τοὺς γέλωτας τῶν δὲ, εὐρίσκει βεβαίως φυσικωτέρους τοὺς γέλωτας καὶ μᾶλλον ἐπομένως ἀνεκτοὺς.

Καὶ τὸ πρᾶγμα ὅλ' ἦτο πως ἀνεκτὸν τόσον

διὰ τοὺς γελῶντας ὅσον καὶ διὰ τοὺς κλαίοντας, ἐὰν ἀμφοτέρω ἤρκοῦντο μεταφυτεύοντες ὁπωσδήποτε ἀνυψώματα ἐκ τοῦ Γαλακτικοῦ Παρνασσοῦ. Ἄλλ' οὗτοι ἀπ' οὐδ' ἀπαξ ἐπὶ τὴν ποίησιν ὠρμήσαν, ἐθεώρησαν ἀπρεπὲς καὶ ἐκυτῶν ἀνάξιον νὰ μὴ ἀνέλθωσι τὸν κολοφῶνα ἀπτόμενοι τῶν τελειοτάτων αὐτῆς εἰδῶν καὶ ἰδοὺ ἀμέσως Σοφοκλεῖς καὶ Εὐριπίδας, Ἀριστοφάνης καὶ Μολιέρους, ὅπου θέλετε. Δὲν ἀρνεῖται τις βεβαίως ὅτι τινες, ἐξ αὐτῶν ἠδύναντο νὰ συντελέσωσιν ὁπωσοῦν διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς, ἅτε ἐπιτηδεῖαν πρὸς τοῦτο καὶ τὴν φύσιν ἔχοντες καὶ οὐχὶ ἀνεπιστήμονες τῶν κανόνων τῆς δραματικῆς τέχνης ὑπάρχουσιν ἀλλὰ καὶ οὗτοι δυστυχῶς πρῶτον ἐπαθόν, ὅ,τι συνήθως τὸ ἀψίχορον Ἑλληνικὸν πνεῦμα πάσχει, καταληθρῆντες ὑπὸ τῆς μονομανίας τοῦ νὰ κατασκευάζωσι τὸσα δράματα καὶ κωμῳδίαις ἐν διαστήματι, εἰ δυνατόν, ἐνός ἔτους, ὅσα ὁ Σοφοκλῆς ἢ ὁ Βολταῖρος, ὁ Ἀριστοφάνης ἢ ὁ Μολιέρους, καὶ ὅλον τὸν λαμπρὸν αὐτῶν ποιητικὸν βίον· δεῦτερον τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβιβασθέντα καὶ διὰ τοῦ τύπου τὰ πλεῖστα αὐτῶν δημοσιευθέντα δὲν ἀξιῶθησαν τοῦ ἐλέγχου τῶν δυναμένων ὁπωσοῦν νὰ κρίνωσιν αὐτὰ καὶ καταστήσωσι γνωστὰς κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ἐλλείψεις των, ἐὰν τυχὸν ἔχωσι τοιαύτας. Οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι παρ' ἡμῖν ποιηταὶ δὲν ἀκούουσι παρὰ τὰς κρίσεις τῶν φίλων των πάντοτε, οἵτινες καὶ διότι γνωρίζουσι τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν καὶ διότι δὲν θέλουσι νὰ τοὺς δυσαρσεστήσωσιν, ἐπιδικαφιλεύουσιν αὐτοῖς ἐν ἀφρονίᾳ καὶ ἀσυνειδησίᾳ τοὺς ἐπαινούς καὶ τὰ ἐγκώμια, ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν ὁποίων ἀκολούθως οὗτοι λαμβάνουσι θάρρος μέχρις ἀναιδείας καὶ δὲν παύονται ἀσπλάγχχνως ὠτοκοποῦντες. Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι αὐτὸν ποιητὴν παρὰ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα καὶ δίκαια ἢ καλὰ ἢ ἀγαθὰ μηδὲν ποιεῖν ἄλλο, τὰ δὲ ποιηθέντα μὴ ἐξεῖναι τῶν ἰδιωτῶν μηδὲν πρότερον δεικνύοναι, πρὶν ἂν αὐτοῖς τοῖς περὶ τὰ ταῦτα ἀποδεδειγμένοις κριταῖς καὶ τοῖς νομοφύλαξι δειχθῇ καὶ ἀρέσῃ» Πλάτ. Νομ. β' βλ. 7.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι ἀποδεδειγμένους κριτὰς ὡς θέλει αὐτοὺς ὁ Πλάτων δὲν ἔχομεν ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἀληθές ὅτι, ἐὰν δὲν ἔχομεν ἀποδεδειγμένους κριτὰς, θὰ εἶχομεν τοῦλάχιστον

δυναμένους ὁπωσοῦν νὰ ἐξεργασθῶσιν ὁρθὰς κατὰ τὸ δυνατόν κρίσεις ἐπὶ τῶν παρ' ἡμῖν ποιητικῶν ἔργων, ἐὰν οἱ ποιηταὶ μὲς ἠνείχοντο τὰς γενόμεναις αὐτοῖς ἐνίοτε παρατηρήσεις καὶ δὲν ἀνταπέδιδον ὡς ἀντάλλαγμα τὰς θανατιστοτέρας ὑβρεῖς καὶ λοιδορίας. Μάρτυρες τῶν λεγομένων μοι ἔστωσαν αἱ ὑβρεῖς ὅσας ἤκουσαν διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ ἀκούουσι κατ' ἔτος οἱ κριταὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ παρ' ἐκείνων, ὧν τὰ ἀνάξια μνεῖς αὐτῶν ἔργα, δὲν ἐβραβεύθησαν.

Δὲν δυναμέθη δὲ νὰ δεχθῶμεν καὶ ὡς ἀκριβὲς καὶ ἀσφαλὲς μέτρον τῶν δραματικῶν ἔργων τῶν ποιητῶν μὲς τὸ θεᾶτρον, οὐδ' ὡς καθρέπτην ἐν ᾧ οὗτοι καταπριζόμενοι δύνανται νὰ ἴδωσι τὰς ἐλλείψεις των. Ἀποδείξεις αὐτὰ τὰ παρασταθέντα ἐν τῷ θεάτρῳ Ἀπόλλωνι καὶ Ὁρφεῖ δράματα κατὰ τὸ παρελθὸν ἤδη θέρος. Ὁ Ὁθέλιος, ἡ Διάσημος, δίκη, ἡ Δέσποινα Ἀνῶν, καὶ τινὰ ἄλλα δράματα παρασταθέντα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἑαρινὰ θεᾶτρα εἶνε ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων διασημῶν δραματικῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλ' ἐν τούτοις ἀπέναντι αὐτῶν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διήγειρε τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμόν τοῦ νοήμονος τῆς Πρωτευούσης κοινοῦ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρεστάθη δωδεκάκις νομιζόμεν καὶ τὸ νοῆμον κοινὸν ἐπεθύμει καὶ ἐζήτειν ἴδῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Ὁρφέως καὶ 13ην, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἱκανοποίησε πληρέστατος τοὺς δυστυχεῖς ἡμῶν ἠθοποιούς εἶνε οἱ Πειραταί, δράμα ἀηδέστατον, οὐδεμίαν ἀξίαν λόγου ὑπόθεσιν ἔχον, οὐδεμίαν πλοκήν, οὐδένα δραματικὸν διάλογον, οὐδεμίαν ἰδέαν ὑψηλὴν, οὐδὲν δυναμένον νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ καὶ καταλίπη τραγικὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἐντύπωσιν, καὶ τὸ ὁποῖον τέλος καταχρηστικῶς δύναται νὰ ἐπικληθῇ δράμα.

Τὸ θεᾶτρον θὰ ἦτο ἀληθὲς καὶ παρ' ἡμῖν μέτρον, ἐν ᾧ ἠδύναντο νὰ μετρήσωσι τὰ ἀναστήματα των οἱ ποιηταὶ μὲς καὶ κάτοπτρον διαγυγὲς διὰ νὰ ἴδωσι τὸ πρόσωπόν των, ἐὰν ἐφοίτων εἰς αὐτὸ τὰ ἐκλεκτὰ τῆς κοινωνίας μὲς μέλη, τὰ δυναμένα ὁπωσοῦν νὰ διακρίνωσι τὰ τρωτὰ ἐκάστου δραματικοῦ ἔργου, ἐὰν εἶχομεν δημοσιογράφους, ὧν ὁ κλάμος νὰ μὴ περιορίζηται εἰς τὰς ἀγγελίας καὶ μόνον τῶν παραστάσεων καὶ κυβερνήσεων ἐπὶ τέλους ἢ ὑποῖα ἀντὶ τὰ πληρώνη διὰ τὸν Μορῶ νὰ πληρώνη διὰ τὸν Ἀλεξιάδην. Εἰσὶ καὶ ἡμᾶς πολλῶν ἐπαίνων

ἀξιοὶ οἱ προσπαθοῦντες νὰ μορφώσωσι καὶ παρ' ἡμῖν ἐθνικὸν θεᾶτρον ἐπιμαρτυροῦν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἡμετέρων προγόνων, δι' ἰδίου χαρακτῆρος καὶ πνεύματος τὸν ἐθνισμόν ἡμῶν. Τὸ πνεῦμα ζῶντος καὶ ἀκμάζοντος, ἔθνους διατυπῶται ἰδίως ἐν τῷ δράματι. Οὐδεμίαν ἐνδοξοτέραν καὶ πιστοτέραν ἔχομεν τοῦ Ἑλληνικοῦ δράματος μαρτυρίαν περὶ τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος καὶ φρονήματος τῶν ἡμετέρων προγόνων. Οὗτοι ἐτίμων ὡς πρώτους ἄνδρας τῆς πολιτείας τοὺς ποιητὰς ἐκείνους, οἵτινες τοὺς ἐδίδασκον, τοὺς ἠθοποιοῦν καὶ ἐθερμικῶν τὴν φιλοπατρίαν αὐτῶν διὰ τῆς παραστάσεως καὶ τῆς ὠδῆς τῶν μεγάλων προγονικῶν ἀναμνήσεων τελομένων ὡς ἐθνικῶν μεγάλων ἐορτῶν. Ἡ ἀκμὴ τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν θεάτρου ἐμαρτύρει τὴν ἀκμὴν τῆς φιλοπατρίας, τῆς ἐπιστήμης τῆς τέχνης καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἀναγκαιῶς συνοδευόντων καὶ ἐπιμαρτυρούντων τὸν ζῶντα ἐθνισμόν καὶ τὴν ζωσὴν εὐκλειαν λαοῦ τινος. Δὲν πρέπει ἐπομένως καὶ ἡμεῖς σήμερον νὰ δεικνύωμεν τσαυτὴν ἀδικοφρίαν εἰς τὰς ἀποπειρας τῶν ὑπὸ ἐθνικῶν φλεγόμενων αἰσθημάτων δραματοποιῶν ἡμῶν πνίγοντες οὕτω εἰς τὰ σπάρρανα τῆς τῆν παρ' ἡμῖν δραματικῆν ποίησιν καὶ καταλείποντες εἰς τὴν ἐσχάτην εὐτελείαν τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν θεᾶτρον, ὅπερ μετὰ τὴν ὑψηλὴν δραματικωτάτην θέαν τοῦ ἱεροῦ ἑπταστοῦς ἡμῶν ἀγῶνος, ἠδύναντο νὰ γείνη ζώπυρον παρ' ἡμῖν μεγάλου ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ἠρωτικῶν αἰσθημάτων.

Εἰς δὲ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς, φρονοῦμεν ὅτι πλεῖστον θέλουσι συντελέσει οἱ δραματοποιοὶ μὲς, ἐὰν πρῶτον λαμβάνωσι τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου καὶ δεῦτερον δὲν ἀπομακρύνονται τοσοῦτον τῆς αὐτοποῦς χάριτος καὶ ἀληθείας τῆς προγονικῆς ἡμῶν ποιήσεως, ἀλλ' ἔχουσι πάντοτε ὡς τύπον καὶ ὑπόδειγμα τὴν πραγματικὴν ἐκείνην σεμνοπρέπειαν τὴν ἀποφεύγουσαν πᾶσαν κκοφάνην καὶ ἐπὶ τοῦ βίου φῶς ἰληρὸν ἐπιχέουσιν, τὴν θαυμασίαν ἐκείνην τέχνην, ἣτις διαπλάττουσα τὴν ὕλην καθίστησι αὐτὴν δεκτικὴν τῶν καλλίστων καὶ εὐγενεστάτων αὐτῆς μορφῶν καὶ δι' ἧς ἡ ἀρετὴ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δραματικῶν περιπετειῶν παρίσταται ἔχουσα κάλλος ἀπαράμιλλον καὶ λάμπιν οὐρανίαν.

Τὴν κανονικότητα τῶν Ἑλληνικῶν τραγωδιῶν προσομοιάζουσι πρὸς τὴν ἐξαισίαν κανονικότητα τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Πολυκλείτου. Διὰ τί λοιπὸν οἱ ποιηταὶ μὲς νὰ μὴ ἔχωσιν ὡς τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τὰ ἔργα τῶν προγόνων των, ἐν οἷς βλέπουσι τὴν εὐρυτέραν καὶ πλουσιωτέραν ἐπινοήσιν ἐν τῇ ἀπλουτέρᾳ καὶ τῇ ἀγωνιτέρᾳ φαινομένη ὑπόθεσιν, τὴν ἰδανικότητα εἰς τὴν ἀπλότητα τῆς πράξεως, τὴν ἀναπτύσσουσαν ἐξαισίως ὅλην τοῦ ποιητοῦ τὴν δύναμιν, μὴ καταφεύγοντας εἰς περιπλοκάς καὶ τὰ παρόμοια πρὸς παραγωγὴν τοῦ δραματικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὴν ἰδανικότητα καθ' ὅλας τὰς δυνατὰς ἐνότητας; Ἐνότητα τοῦ συμβάντος, ἐνός ὄντος καὶ ἀποκλειστικῶς μόνου, ἀνευ οὐδενός ἐπεισοδίου καὶ οὐδενός ἄλλου πάσχοντος, εἰμὴ ὅ,τι τελεῖται ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀρχῆς τῆς πράξεως· ἐνότητα τοῦ διαφέροντος, διότι περὶ ἐν καὶ μόνον ἄτομον στρέφεται ὅλη ἡ μηχανὴ τοῦ δράματος, ὡς τόσαι ἀκτίνες τείνουσαι πρὸς ἐν μόνον κέντρον, τοῦθ' ὅπερ εἶνε τῆς τέχνης ἀρχὴ βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἣτις θέλει ὅλον τὸ λοιπὸν δράμα νὰ μὴ εἶνε ἄλλο τι, εἰμὴ διαδοχικὴ ἀνάπτυξις τῶν πρώτων τούτων διαθέσεων, ἅς ὁ ποιητὴς μὲς διήγειρεν ἀπ' ἀρχῆς· ἐνότητα τέλος κατὰ τόπον καὶ χρόνον τσαυτὴν, ὥστε τὰ μεταξύ διαστήματα τῆς διακοπτομένης πράξεως νὰ πληρῶνται ὑπὸ μόνου τοῦ χοροῦ.

Ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας θὰ ἴδωσι καὶ θὰ διδαχθῶσι πῶς ζωγραφοῦνται καὶ παρίστανται τὰ μεγάλα τῆς ψυχῆς πάθη, τὰ ὁποῖα σήμερον οἱ ποιηταὶ ἀντεκατέστησαν εἰς τὸ δράμα διὰ τῶν ὁρμῶν τῶν αἰσθησέων καὶ ἡ σκηνὴ δὲν ὁμοιάζει παρὰ νοσοκομεῖον, ἐν ᾧ βλέπει τις τοὺς σπασμούς, τὰς βιβίαις τῶν μυῶνων κινήσεις, τὴν μανίαν, ἢ μᾶλλον τοὺς μορφασμούς τῶν αγωνιόντων ἀσθενῶν.

Ἐννοῶ τὸ δύσκολον τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἧτοι ἐν τῇ πλοκῇ τοῦ δράματος· ἐννοῶ τὸ νευαγίον οικονομικῶς τοῦ Ἀλεξιάδην καὶ Ταβουλάρην ἀπέναντι τοῦ τοσοῦτον νοήμονος τῆς πρωτευούσης κοινοῦ, ὥστε νὰ ἐνασμενίζηται εἰς τοὺς Πειρατὰς καὶ νὰ θαυμάζη τοὺς πυροβολισμούς αὐτῶν καὶ τοὺς ὄψεις καὶ λέοντας τοῦ κυνηγοῦ Ἀνδρέα. Δὲν ἐννοῶ ὅμως τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἔχει ὁ ποιητὴς ὅπως κατασκευάζῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ παρὰ τοὺς κανόνας μὲν τῆς τέχνης,

σύμφωνα δὲ πρὸς τὰς ἀξιώσεις καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν πολλῶν, οὐδ' ἐκείνην τοῦ νὰ φροντίζη περὶ τοῦ τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ καὶ οὐχὶ ὁ εἷς ὁ ἑαυτῶν καὶ αὐτὴ ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια.

Ὁ Ῥακίνας, ὅτε εἶδε τὴν Φαίδραν τοῦ κατὰ δικαιοσύνην ἀπέναντι τῆς γελοίας Φαίδρας ἐνὸς οὐτιδανοῦ ἀντιζήλου του, τοῦ Πράδωνος καὶ μὴ ἀνεχόμενος τὴν τοιαύτην ἀδικίαν, κατεδίκασεν ἑαυτὸν διὰ παντός εἰς ἀπραξίαν ἐν ὠριμότητι νοός, τρικλονταέτης ὢν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ δώδεκα ἐτῶν ποιεῖ κατ' αἴτησιν τῆς Κυρίας Μκντενωῶνος παλλικῆς τοῦ ἡγεμόνος τὰς δύο τελευταίας τραγωδίας του, Ἐσθῆρ καὶ Ἀθάλια.

Ἡ πρώτη πολὺ κατωτέρα τῆς δευτέρας ἐπέτυχεν ἢ δὲ δευτέρα οὐ μόνον παραστάσεως δὲν ἠξιώθη, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγινώσκето ἐπὶ πολλὸν χρόνον ὡς δράμα περιστρεφόμενον εἰς ἓνα ἱερέα καὶ ἐν μειράκιον. Ἐν τούτοις τὸ δράμα αὐτὸ εἶνε τὸ τελειότερον ἀριστούργημα οὐ μόνον τοῦ Ῥακίνας, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς Γαλλικῆς σκηνῆς. Ἐπέτυχε δὲ τοσοῦτον, διότι ἐγράφη οὐχὶ πλέον διὰ τὸ θέατρον ὅπου εἶχε νὰ φοβηθῆ ὁ ποιητής, ὡς περὶ τῆς Φαίδρας, τοὺς ψόγους τῶν καλλωπιστῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον καὶ μόνον ἔμπνευσιν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ διὰ τοῦτο βλέπει τις ἐν αὐτῷ τὸ μοναδικὸν πλεονέκτημα τοῦ ἐνδιαφέρειν τὰ διαστήματα πέντε πράξεων δι' ἐνὸς ἱερέως καὶ ἐνὸς παιδός, ἀνευ χρήσεως οὐδενὸς τῶν συνήθων τῆς τραγωδίας παθῶν, ἀνευ ἔρωτος, ἀνευ ἐπεισοδίων, ἀνευ ἐμπιστῶν.

Καὶ μίαν ἄλλην παρατήρησιν δύναται τις ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς νεωτέρους ἡμῶν ποιητὰς τὴν ἐξῆς: Καὶ ἡ λυρική καὶ ἡ ἐποποιία καὶ ἡ τραγωδία εἶνε τρεῖς μεγάλοι ἐκβολαὶ, δι' ὧν χύνεται ὁ ποταμὸς τῆς ποιήσεως εἰς τὰς γενεάς· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον ἐκάστης διαφέρει εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ εὑρεθῆ πρόσωπον τὸ ὅποσον νὰ εὐδοκιμήσῃ συλλήβδην εἰς ἅπαντα τὰ εἶδη ταῦτα τῆς ποιήσεως οὐδ' εἰς τὰς ὑποδιαίρεσεις, ἂν θέλητε, ἐκάστου τῶν εἰδῶν τούτων. Εἰς τὴν λυρικήν ἐμπιστεύεται τὸ ἄτομον τὰς πρὸς τὸν θεὸν εὐχάς του· δι' αὐτῆς ἀντηχοῦν εἰς τὸν κόσμον τὰ ἐρωτικὰ του παρὰ πονα. Ποτὲ μὲν εὐωχοῦμενον στέφει τὸν κύλικα μὲ ρόδα, καὶ κηρύσσει εἰς τὸν κόσμον τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἡδονῆς καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ· ποτὲ δὲ κλαίει ἐπὶ τάφῳ τὸ μηδὲν τῶν ἀνθρωπίνων

πραγμάτων. Εἰς ὅλας ὅμως τὰς ὑποδιαίρεσεις ταύτας τῆς λυρικής, τὸ ἄτομον εἶνε κωμικὸς τὸ κέντρον τοῦ ποιήματος, αἱ εἰκόνες, αἱ μεταφοραὶ, ὅσας ἡ ποιητικὴ εὐφυΐα συλλέγει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν, στρέφονται ὅλα περὶ τὸν αὐτὸν ἄξονα. Ἡ ἐποποιία ἐξ ἐναντίας ἀγκυρᾷ νὰ περιγράφῃ τὰς μεγάλας τῶν λαῶν κινήσεις, δι' ὧν ἀρχεται νὰ τις ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορικὴν τοῦ κόσμου. Ἡ δὲ τραγωδία εἶνε τῆς λυρικής καὶ τῆς ἐποποιίας ἡ ἔνωσις· μὰς περισταίνει ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ ἄτομον καὶ τὸν λαόν, μὰς δίδει τὸ θέμα τῆς πλῆξης αὐτῶν. Ἡ κωμῆς δὲ πάλιν κατὰ μὲν τοὺς περὶ συνθέσεως αὐτῆς κανόνες ὡς δράματος, συμφωνεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς τραγωδίας διαφέρει ὅμως οὐσιωδῶς κατὰ τὴν παράστασιν τῶν χαρακτήρων καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν· διότι κατὰ μὲν τοὺς χαρακτήρας, ἐν ᾧ ἡ τραγωδία· παριστᾷ βασιλεῖς ἤρωας καὶ ἐνδοξα πρόσωπα ζῶντα ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἀνθρώπων καὶ μὰς ἐκτραγωδεῖ πρὸς παραδειγμα τὰ μεγάλα αὐτῶν δεινὰ, ἡ κωμῆς δὲ λαμβάνει πρὸ ὀφθαλμῶν φαύλους τῆς κοινωνίας χαρακτήρας, οὓς ἐκτίθησιν εἰς τὴν ἰλαρότητα καὶ τὸν γέλωτα ἡμῶν διὰ τοῦ γελοίου. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν εἶναι εὐκόλον ἐπαναλαμβάνομεν νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τις ἅπαντα τὰ εἶδη ταῦτα ἐπιτυχῶς. Παρ' ἡμῖν ὅμως τί παρατηρεῖται; Ἐκεῖνος ὅστις κλαίει ὡς ὁ Ἡράκλειτος ἐν τῇ λυρική καὶ τῇ δραματικῇ ποιήσει, γελά ὡς ὁ Δημόκριτος ἐν τῇ κωμῆς καὶ οὐδὲ δυσκολεύεται νὰ γράψῃ καὶ ἔπος τὴν ἐστρατείαν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τροίας, ἢ τὴν ἐπὶ τὸν αὐτὸν εἰς τὰς ἐστίαις τῶν, ἢ τὰς νίκαις τῶν σταυροφόρων εἰς τὴν Παλαιστίνης.

Τὰς ἀνωτέρω ὀλίγας γραμμὰς γράψαντες, σκοποῦν θεοκρίτως δὲν προεπιθέμεθα νὰ διδάξωμεν τοῖς ποιηταῖς ἡμῶν πράγματα ἀγνωστα. Γνώμην ἐξικνέομεν καὶ εὐχὴν πρὸς διόρθωσιν. Ἑλπίζομεν δὲ, ἐὰν δὲν ἀκουσθῆ ἡ γνώμη ἡμῶν ν' ἀκουσθῆ ἡ εὐχὴ.

ΠΑΠ.

Ἐπὶ τῆς ἰταλικῆς εἰς τὰ περίεξ τῆς Νάρνης, πηγὴ τις ἦτις τότε μόνον ἔχει ὕδωρ, ὅταν πρόκειται τὸ ἔτος νὰ ἦ ἄγονον· ἐκ τούτου ὠνομάσθη πηγὴ τῆς σιτοδίας.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἡ ΜΥΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΔΟΣ

Il faut en riant instruire la jeunesse.

(Μολιέρου.)

«ὦ τί ἄθλια ζῶν... τί ἀνιερὰ αὐταὶ αἱ μυῖαι!...»

Τοιαῦτα ἐξέπεμπεν ἐπιφωνήματα ὁ Ἅγις, μὴ δυνάμενος νὰ ἐμποδίσῃ τὰ μικρὰ αὐτὰ ζῷδια νὰ ἐπιπίπτωσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ἰδίως νὰ ποιοῦσιν Ὀλύμπιακὰς ἐπὶ τῆς ῥινός του σταδιοδρομίας. Ἐπειδὴ οὐδέποτε εὖρον ἀποτέλεσμα ἀνευ αἰτίας, βεβαίως ὑπέρχε καὶ ἡ αἰτία τοῦ παθήματος τοῦ Ἅγιδος... θέλετε νὰ μάθητε αὐτήν; Ἠγάπα πολὺ τὰ σακχαρωτὰ καὶ ὀλίγον τὴν καθαρότητα.

Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι αἱ μυῖαι εἶχον πόλεμον μὲ τὴν ῥίνα αὐτῆν καὶ τὸν κύριόν της. Μόλις τὰς ἀπέδιωκε, ἐπανήρχοντο· πᾶσαι ἤθελον νὰ ἐγγίωσι καὶ ἐπαναγγίωσι τὴν βεργικαμένην ἐκ τοῦ σακχαροῦ ῥίνα αὐτῆν καὶ ὁ Ἅγις ἀντὶ νὰ ζητήσῃ λογικὸν τρόπον ἀποφυγῆς τοῦ βασανιστηρίου αὐτοῦ ἐκράυγαζε καὶ μεγάλως ἀνυπομόνει.

Εἰς τὴν ἐξοχὴν τὸ θέρος αἱ μυῖαι ἀφθονοῦσι. Ὁ Ἅγις πολὺ ἔχαιρε διότι μετέθεε εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀλλὰ ἤρχιζε νὰ εὐρίσκη ὅτι ἡ εὐδαιμονία αὐτῆ εἶχε καὶ τὰ κακά της.

Ἐπὶ τῆς μάστιγος μυῖαι τις ἦτις ἦτο ἡ τολμηροτέρα εἰς τὰς ἐφόδους ἐναντίον τοῦ φρονιῶ... ῥινός τοῦ Ἅγιδος... ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἦτο ἡ ἰδίκα, ἀλλ' ὁ Ἅγις δὲν ἀμφέβαλλε. Οὗτος ἔκλαιε, ἐκράυγαζε καὶ ἐμοιόμαρχει μετὰ τῆς μυίας.

Φαίνεται ὅτι τὸ ζῷδιον αὐτὸ δὲν εἶχε διόλου ἐγωϊσμὸν, ἐνῶ ὁ Ἅγις εἶχε πολὺν, διότι ἐφρόντιζε νὰ δειχθῆ ἀνδρείοτερος τῆς μυίας. Λοιπὸν τρέχει ὀπισθεν αὐτῆς τὴν καταδιώκει πανταχοῦ, ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐπίπλων καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν φακνωμάτων καὶ... παταγράπ! ἢ τράπεζα, αἱ ἑδραὶ καὶ ὁ Ἅγις ἐπέσαν κατὰ γῆρας! Ἠγέρθη παρεῦθε μετὰ πληγῆς ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐξάλλος, ὠρούμενος ἐξ ὀργῆς καὶ πόνου, ἐνῶ ἡ μυῖα καθήμενη ἐπὶ τοῦ καθρέπτου ἐφαίνετο ἐμπαίζουσα αὐτόν.

Ἡ ὀργὴ ἐξήρανε τὰ δάκρυα τοῦ Ἅγιδος, ὅστις τρομερὰν διενεῖτο ἐκδίκησιν καὶ ὑποκρινόμενος

τὸν ἀφροντιν μετὰ ἀπίστου βλέμματος; ἐθεώρει τὴν μυῖαν. Αὕτη ἡ ἀνόητος! κατῆλθεν ἐκ τοῦ καθρέπτου καὶ ἐπανήλθε προσελκυομένη ὑπὸ τῆς μαγικῆς ῥινός, τῆς σακχαρωμένης ῥινός τοῦ Ἅγιδος... Παρ, κλάχ!... καὶ ἡ βίς τοῦ Ἅγιδος αἰμάτωσε· οὗτος θέλων νὰ φονεύσῃ τὴν μυῖαν ἐρράκησεν αὐτό; ἐκυτὸν καὶ... πάλιν ἡ μυῖα ἀνεχώρησε.

Μκινόμενος τότε ὑπὸ τῆς ὀργῆς ὁ Ἅγις ἔλαβε βάρβρον καὶ ἤρξατο καὶ αὐτὸς ἔφοδον, ἐκτυποῦσε—τὰς μυίας;—ὄχι· ἀλλὰ τὰ ἐπιπλα τὸν καθρέπτου τὰ πάντα τέλος καὶ παρ' ὀλίγον καὶ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν του... ἐὰν δὲν ἐπρόφθκην ἡ μήτηρ του, ἦτις μετέφερεν αὐτὸν εἰς σκοτεινὸν δωμάτιον ὅπου ἔνεκα τοῦ σκότους δὲν ὑπῆρχον μυῖαι. Ἐκεῖ ἀφῆκεν αὐτόν, κλιόντα καὶ ὀδυρόμενον καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἐξέλθῃ ἐπειδὴ αἱ μυῖαι εἶχον κοιμηθῆ καὶ ὁ Ἅγις εἶχεν ἠσυχάσει, παραδεχθεὶς ὅτι ἐὰν ἡ μυῖα εἶναι ἀνυπόφορον ζῷον, ὑπάρχει ἄλλο ὃν πλέον ἀνυπόφορον, ὅταν ἐνῶ εἶναι πεπρωκισμένον διὰ λογικὸν παραφέρεται καὶ ἐκτελεῖ τόσον θόρυβον καὶ ἀνησυχίαν ὅσον οὐδὲ τάγματα μυιῶν δὲν ἤθελον προξενήσει.

Ἡ ΗΘΑΙΤΙΚΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΥΠΟ

ΔΑΝΙΑ ΖΟΧΝΣΩΝ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον)

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΙΚΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ ΠΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

Τὸ θέατρον παριστᾷ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ γραφείου τοῦ βασιλέως, ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Βερολίνου. Ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ κόμης δὲ Βίσμαρκ καθήμενοι παρά τινα τράπεζαν.

ΣΚΗΝΗ VI

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ κόμης δὲ Βίσμαρκ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἰδοὺ ἡμεῖς μόνον, κύριε, κόμης. Αἴ! λοιπὸν! πῶς πηγαίνουν αἱ ὑποθέσεις μας;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Τὰ πάντα κατὰ τὰς ἐπιθυμίας ἡμῶν, μεγαλειότατε, βαίνουσι. Ἡ ἐθνικὴ συνέ-

λευσις και ἡ ἐν Φραγκφόρτη ἐδρεύουσα γραικία *ξενωραμένη*, θαυμασίως πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων ἡμῶν συνέτειναν. Οἱ σοφοὶ ἡμῶν καθηγηταὶ πρὸ μακροῦ τὰ πάντα εἶχον προδιαθέσει. Αἱ συνθήκαι τοῦ 1326 καὶ 1460, αἱ καθιερούσαι τὴν τῶν δουκῶν ἔνωσιν δὲν καθίστων ἡλίου φεινότερον τὸ δίκαιον τῆς Γερμανίας; Ἐπειδὴ τὸ Σλέσβιγ ἀδύνατον νὰ ᾖ χωρισμένον τοῦ Ὀλστίν, καὶ ἐπειδὴ τὸ Ὀλστίν εἶναι Γερμανικόν, πῶς ἡ Γερμανία δύναται νὰ καταλίπη τὸ Σλέσβιγ; Καὶ ἔπειτα ἦν δυνατόν νὰ μὴ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας ὅπως καθέξωμεν τὸ Κίελ καὶ διεκδικήσωμεν τὰ ἐπὶ τῆς βορείου θαλάσσης, ἦτοι τοῦ Γερμανικοῦ ὠκεανοῦ, δικαιώματα ἡμῶν; Σήμερον ἅπανσα ἡ Γερμανία ἐξηγέρθη κατὰ τὴν Δανίαν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ Ἄλλ' ἡ Αὐστρία;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἡ Αὐστρία! Τὴν ἠνάγκασα νὰ βαδίση μεθ' ἡμῶν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἀχ!

ΒΙΣΜΑΡΚ. Κατὰ πρῶτον ἐνεδοίασεν. Ἄλλ' ἠδύνατο νὰ καταλίπη ἡμῖν, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, τὴν πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιομάτων αὐτοῦ φροντίδα; Ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐνοεῖ τανῦν διατὶ ἐπίσσει τὴν ἐθνοσυνέλευσιν καὶ τὴν Δίαιταν. Εὐτυχῶς ἔχω ἐδῶ (δεικνύων τὸ χαρτοφυλάκιόν του) ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ συναδέλφου μου, δι' ἧς μοι ὑπόσχεται τὴν βοήθειαν τῶν Αὐστριακῶν στρατῶν, εὐθὺς ἅμα ἡ Δίαιτα ψηφίσει τὴν ὁμοσπονδιακὴν ἐνέργειαν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Διαδίδεται ὅτι οἱ Δανοὶ σκοποῦσι νὰ ἐκκενώσωσι τὸ Ὀλστίν ὅπως ἀποφύγωσι τὴν σύγκρουσιν.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἴσως. Ἄλλ' ἡ πανουργία αὐτῆ τοῦ τυράννου τῆς Κοπεγχάγης δὲν θὰ σταματήσῃ ἡμᾶς. Τὸ ἔθνικόν τῶν Γερμανῶν αἰσθημα ἀκαθέκτως θέλει ἐξωθήσει ἡμᾶς καὶ τὴν Αὐστρίαν πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἀναμφιβόλως. Ἄλλὰ ἐν πρᾶγμα δὲν ἐνοῶ, κύριε κόμη, φείνεσθε ἐνοῶν τὰς ἀξιώσεις τοῦ δουκὸς Αὐγουστεμβούργ. Ἐὰν λάβωμεν τὰ δουκᾶτα, εὐνόητον ὅτι δὲν θὰ τὸ πράξωμεν, ὅπως δωρήσωμεν ταῦτα.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Πάντοτε περὶ τούτου σύμφωνος τῆς Υ. Μ. ἡμῖν. Εἰς ἐμὲ ὡς καὶ εἰς ὑμᾶς μεγαλειότατε ὁ Αὐγουστεμβούργ χρησιμεύει μόνον ὅπως ἔτι μᾶλλον περιπλέξῃ ζήτημα, ὅπερ

ἐν τούτοις δικαίω τῷ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ τὰ μάλιστα περιπεπλεγμένον ἐξ ὅλων τῶν διπλωματικῶν λαβυρίθων, οὗς ἡ ἱστορία μνημονεύει, ἀληθῆς σύγχρονος γόρδιος δεσμοῦ τὸν ὅποῖον ὀφείλει νὰ λύσῃ ἡ Πρωσσικὴ σπάθη ὁ Αὐγουστεμβούργ εἶναι εὐκόλον νὰ τεθῇ ἔξω τοῦ νυμφῶνος μεθ' ὅλην τὴν ὑποστήριξιν τῆς Διαίτης, ἀφ' οὗ αὕτη καὶ οὗτος μᾶς βοηθήσωσιν ὅπως ἐκδιώξωμεν τοὺς ἄλλους. Ἄλλως τε, οἱ σύμβουλοι τοῦ Πρωσσικοῦ στέμματος θὰ δείξωσι κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐντελῆ ἀμεροληψίαν. Θ' ἀποκρούσωσι τὸν Αὐγουστεμβούργ, τὸν Ὀλδενβούργ καὶ αὐτὸν τὸν Βρανδεβούργ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄλλὰ τότε ὁ νόμιμος κυρίαρχος ἔσεται ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἀναμφιβόλως, μόνον οἱ σύμβουλοι τοῦ Πρωσσικοῦ στέμματος δὲν θὰ ἐκδώσωσι τὴν ἀπόφασιν τῶν πρὶν ὁ Τύραννος προκλιτηθῆ τῶν δικαιομάτων του. Ὡστε ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐκδιώχνοντες αὐτὸν θὰ κατέχωμεν τὰ δουκᾶτα πολὺ πονηρὸς καὶ ἰσχυρὸς θὰ εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἤθελεν ἀναγκάσει ἡμᾶς ν' ἀπορρίψωμεν τὴν κατὰ τὴν ταύτην τοσοῦτ' μᾶλλον νόμιμον καθ' ὅσον ἐσφετερίσθημεν αὐτὴν ἐκ τοῦ νομίμου αὐτῆς κυριάρχου.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ πῶς θὰ τὰ συμβιβάσωμεν τότε μετὰ τῶν Αὐστριακῶν, τῶν συμμάχων μας;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Θὰ ἔλθῃ μετὰ ταῦτα καὶ αὐτῶν ἡ σειρά ὅπως τοὺς Αὐγουστεμβεργήσωμεν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Νὰ τοὺς Αὐγουστεμβεργήσωμεν; Ἄ! ἐνοῶ εἶσαι εὐθυμὸς ὡς Γάλλος (ὁ βασιλεὺς διακόπτει τὸν λόγον καὶ διατάσσει ὅπως φέρωσι καμπινίτην). Εἰς ὑγείαν Σας κύριε Κόμη!

ΒΙΣΜΑΡΚ. Πῖνω εἰς ὑγείαν τῆς ὑμετέρας μεγαλειότητος.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ διὰ πότε ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστρατείας;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἄ! δὲν βιαζόμεθα μεγαλειότατε ἔχομεν ἀκόμη ἀρκετὸν χάρτην νὰ μελανώσωμεν. *Cedant arma togae.* Πρὶν δοκιμάσωμεν τὰ ὦρατα βελδωτὰ ἡμῶν *Dreysé* ἐπὶ τῶν Δανῶν, πρέπει νὰ πείσωμεν τὴν Εὐρώπην ὅτι οὗτοι καταπιέζουσι τοὺς Γερμανοὺς τῶν Δουκῶν καὶ ὅτι ἡμεῖς ἀπλῶς τιμωροῦμεν τὴν ἀδικον αὐτῶν τυραννίαν.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Πάντοτε περὶ τούτου σύμφωνος τῆς Υ. Μ. ἡμῖν. Εἰς ἐμὲ ὡς καὶ εἰς ὑμᾶς μεγαλειότατε ὁ Αὐγουστεμβούργ χρησιμεύει μόνον ὅπως ἔτι μᾶλλον περιπλέξῃ ζήτημα, ὅπερ ἐν τούτοις δικαίω τῷ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ τὰ μάλιστα περιπεπλεγμένον ἐξ ὅλων τῶν διπλωματικῶν λαβυρίθων, οὗς ἡ ἱστορία μνημονεύει, ἀληθῆς σύγχρονος γόρδιος δεσμοῦ τὸν ὅποῖον ὀφείλει νὰ λύσῃ ἡ Πρωσσικὴ σπάθη ὁ Αὐγουστεμβούργ εἶναι εὐκόλον νὰ τεθῇ ἔξω τοῦ νυμφῶνος μεθ' ὅλην τὴν ὑποστήριξιν τῆς Διαίτης, ἀφ' οὗ αὕτη καὶ οὗτος μᾶς βοηθήσωσιν ὅπως ἐκδιώξωμεν τοὺς ἄλλους. Ἄλλως τε, οἱ σύμβουλοι τοῦ Πρωσσικοῦ στέμματος θὰ δείξωσι κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐντελῆ ἀμεροληψίαν. Θ' ἀποκρούσωσι τὸν Αὐγουστεμβούργ, τὸν Ὀλδενβούργ καὶ αὐτὸν τὸν Βρανδεβούργ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄλλ' ἐὰν δὲν θελήσωσι νὰ κηρύξωσι καθ' ἡμῶν τὸν πόλεμον;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ ἐβλεπον τοῦτο.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ (μετὰ τινος σκέψιν). Καὶ πιστεύετε κύριε Κόμη, ὅτι οὐδεμία δύναμις δὲν θὰ ἐπιφέρῃ κωλύματα ἐν ταῖς ἐνεργείαις ἡμῶν κατὰ τῆς Δανίας;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Οὐδεμία. Μεγαλειότατε.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ οἱ Ἄγγλοι;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ὁ Πάλλεστρον εἶναι ἤδη ὑπεργηρος, ἄλλως τε αἰσθάνεται ἐαυτὸν μεμονωμένον. Ἡ Ἀγγλία ἐγκυκαλιφθεῖσα ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἐν Κριμαίᾳ, ἀνταπέδωκεν αὐτῇ τὰ ἴσα κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Πολωνίᾳ ἐπιχειρήσιν, καὶ ἐσχάτως ἔτι ἐν Μεξικῇ. Ὁ Ναπολέων θέλει θεληθῆ ἐκ τῆς εὐκαιρίας ταύτης τοῦ νὰ ἐκδικηθῇ τὴν Ἀγγλίαν παραδίδων ἡμῖν τὴν Δανίαν. *Διαιρεῖν τοὺς ἄλλους ἢ ἐπαφελεῖσθαι τῶν διαιρέσεων αὐτῶν* ἰδοὺ ἅπανσα ἡ πολιτικὴ, *Μεγαλειότατε.*

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Εἶπέ καὶ τὸ ἄλλο ὅτι ἔχομεν πιστοὺς φίλους τὴν βασίλισσαν Βικτωρίαν καὶ τὸν πρίγκηπα σύζυγον αὐτῆς. Οὗτος εἶναι φιλόνομος Γερμανὸς, ἐννοήσας καὶ ζητῶν νὰ πείσῃ τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν ὅτι ἡ Γερμανία ἠνωμένη, ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πρωσσίας, εἶναι ἀληθῆς προπύργιον τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐλευθερίας, ἐναντίον τῆς Γαλλίας σήμερον καὶ τῆς Ρωσσίας αὔριον, ἐπιφέρων τὴν τοσοῦτον ἐπωφελῆ εἰς τὰ Βρετανικὰ συμφέροντα ἰσορροπίαν. Ἀλήθειαν, δὲν ἔχεις πρόχειρον κομψόν τινα Γερμανὸν πρίγκηπα διὰ τὴν νεωτάτην τῶν θυγατέρων τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος; οἱ γαμικοὶ δεσμοί, ὡς γνωστὸν, εὐάρεστα ἐνίοτε ἐπιφέρουσιν ἀποτελέσματα.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Θὰ φροντίσω, Μεγαλειότατε.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Εἶναι λυπηρὸν διότι δὲν ἠδυνήθητε νὰ κωλύσητε τὸν γάμον τοῦ πρίγκηπος τῆς Γαλλικῆς μετὰ τῆς μικρᾶς ἐκείνης Δανίδος, ἣτις δύναται ὀλεθρίαν ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἐνεργῇ ἐπιρροήν. Φροντίσατε τοῦλάχιστον, νὰ ἐμποδίσητε τὸν γάμον τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς μετὰ τοῦ Τζάρεβιτς. Δὲν φοβείσθε μήπως ἡ Ρωσσία στήσῃ *κούτσουρα* πρὸ τῶν τροχῶν ἡμῶν.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ἐχετε ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ρωσσίας, Μεγαλειότατε, ἀνεψιὸν τὰ μέγιστα ἀφισιωμένον ἡμῖν. Ὡστε οὗτος οὐδῶλος κωλύσει

ἡμᾶς χαράττοντας τὴν ὁδὸν, εἰς τὸ ἀκρὸν τῆς ὁδοῦ πᾶς ἀληθῆς Γερμανὸς πατριώτης δύναται νὰ ἴδῃ τὴν Βαλτικὴν μεταμορφωμένην εἰς Γερμανικὴν λίμνην.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ οἱ Γάλλοι;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Δύνεσθε νὰ ἤσθε ἤσυχος. Ὁ Ναπολέων θεωρεῖ εὐτύχημα νὰ ἐμπαίξῃ τοὺς Ἄγγλους, ἄλλως τε θέλει φοβηθῆ ἔχων ἀντιπάλους τοὺς Πρώσους καὶ Αὐστριακοὺς ἠνωμένους. Ἡ Υ. Μ. ἐλησμώνησεν ὅτι τὸ 1857 Ναπολέων ὁ Γ' ἐν συνδιαλέξει πρὸς τὸν πρίγκηπα Ἀλβέρτον ἐν Ὀσβόρνη, διεκήρυξεν ἐαυτὸν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τοῦ Ὀλστίν μετὰ τῆς Γερμανίας, ἐκτρέψων μόνον φόβον μήπως ἀντιση ἡ Ἀγγλία ἕνεκα τοῦ λιμένος τοῦ Κίελ; Ἄλλως τε, ὁ βασιλεὺς τῶν Παρισίων ἔχει πολλὰς ἀσχολίας τῇ στιγμῇ ταύτῃ. Μεταβαίνων εἰς Μεξικὴν ἐπλήγη εἰς τὸν πόδα ὑπὸ ἀκάνθης, ἧς θέλει αἰσθανθῆ ἅπανσαν τὴν σοβαρότητα ὅταν ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ κατανικήσῃ τὴν δουλοτρόφον Νότιον. Ὡς πρὸς τὸν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεμον, μὴ λέγωμεν κακόν. Ἡ θεωρία τῶν ἐθνικοτήτων, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ αἰτία ἢ ἡ πρόφασις αὐτοῦ, δέον νὰ ᾖ ὁ μέγας πολεμικὸς ἡμῶν ἵππος. Διὰ ταύτης... καὶ δι' ἡμῶν, διὰ τοῦ σιδήρου, αἵματος, πυρὸς, ἡ Γερμανία θέλει πραγματοποιήσῃ τὴν ἔνωσιν τῆς.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Εἶπατε μᾶλλον ὅτι χρωμένη ταύτη ἡ Πρωσσία ὀφείλει νὰ κατακτήσῃ τὴν Γερμανίαν, κατὰ πρῶτον, καὶ εἶτα ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν θέσιν, ἣν ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐξασφαλίζει αὐτῇ ὁ θεὸς τοῦ πολέμου.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Οὕτω καγὼ ἐνοῶ τὸ πρᾶγμα, μεγαλειότατε.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Διότι, πιστεύσατε κ. κόμη, ἐλάχιστα ἐπιδοκιμάζω τὴν θεωρίαν ταύτην τῶν ἐθνικοτήτων, ἣν πρέπει νὰ ἐγκυκαλιφώμεν εἰς τυχοδιώκτας ὡς ὁ Ναπολέων. Ἐὰν ἐφαινομεθα ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν λαμβάνοντες ταῦτα, τί ἠθέλωμεν ἀπαντήσῃ τοῖς Πολωνοῖς τοῦ Πόζεν ἐὰν ἐζήτησαν τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης ὑπὲρ ἐαυτῶν.

ΒΙΣΜΑΡΚ. Ὁ κ. Μόλτκε ἤθελεν ἐπιφορτισθῆ νὰ δώσῃ αὐτοῖς κατάλληλον ἀπάντησιν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ δὲν σὰς ἀνησυχεῖ κ. κόμη, ἢ ἀντίστασις τοῦ Λανδτάγ;

ΒΙΣΜΑΡΚ. Οὐδόλως. Θριαμβεύομεν τὸ πρῶτον κατὰ τῶν Δανῶν, εἶτα κατὰ τῶν ἄλλων,

καὶ θὰ ἴδῃτε παυούτας ἐν τῷ ἄμικ τὰς τοῦ βουλευτηρίου κατακραυγὰς. Οἱ φιλελεύθεροι μεθύουσι καὶ οὗτοι εὐκόλως ὡς πάντες οἱ λοιποὶ ἐκ τῶν κηπῶν τῆς στρατιωτικῆς δόξης. Οἱ ἰδεολόγοι εἰσι πάντοτε κινδυνώδεις, ἀλλ' εὐτυχῶς, εἰσι συνήθως μᾶλλον βλάκες ἢ κκοί. Οἱ παρ' ἡμῖν ζητοῦσι τὴν Παγγερμανικὴν ἔκασιν ὅπως θρησκεύσωσι τὰ περὶ ἐλευθερίας ὄνειράτων. Ἡμεῖς δὲ ζητοῦμεν τὴν ἔνωσιν, ὅπως φέρομεν εἰς τὰ σωστά των τοὺς ἰδεολόγους, οἵτινες κατακχεῶνται ἐνίοτε τῆς ἀνοχῆς τῶν ἡγεμονίσκων ἡμῶν. Θέτοντες τὴν Πρωσικὴν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Γερμανίας, θέτομεν τὴν Γερμανικὴν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κόσμου. Τότε θὰ ἴδωμεν τίς ἐσκέπτετο κάλλιον, ὁ βερβώδης τῶν Παρισίων ἡγεμῶν μετὰ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας του, ἢ ὁ σεβαστὸς μονάρχης ὁ λαυβάνων μόνος ἐν Königsberg τὸ στέμμα ἐν τῷ βωμῷ δικηκρότων, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ βασιλεύῃ ἐλέω Θεοῦ. Ἡ πρωσικὴ πολιτικὴ δὲν θεμελιούται ἐπὶ τοῦ εὐκινήτου ἄμμου τῶν πεποϊθήσεων τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ προσωρισμοῦ, ὃν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἐνδοξον οἶκον τῶν Κοχενζύλερν ἔδωκε. Ὅπως πραγματοποιήσωμεν αὐτὸν δέον ἐπὶ παντὶ ὄρει νὰ ὦμεν ἰσχυροί. Ἡ ἰσχυρὸς γεννᾷ τὸ δικαίωμα.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. (κερῶν σαμπάνιν). — Εἰς ὑγείαν σας κ. κόμη.

ΒΙΣΜΑΡΚ (ἐγειρόμενος) *Salve imperator Germaniae*.

ΣΚΗΝΗ VII.

Οἱ ἄνω. Τρόπος (διευθυντῆς Ἀστρονομίας) Κ. Γκόσεν, εἶτα ὁ υἱὸς τῆς Ἰωάννης.

ΤΡΥΒΟΣ. Γυνὴ τις ἐπιμένει ὅπως πικρῶσιν αὐτὴ αὐτὴ ἀνκρορὸν τινα τῇ Υ. Μ.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄς εἰσέλθῃ. (ἡ Κ. Γκόσεν εἰσέρχεται) Ἀλλὰ γνωρίζω τὴν γυναῖκα ταύτην. Εἶναι ἡ διευθύντρια τοῦ μεγάλου ζυθοπωλείου τῆς φρουρᾶς τῶν ἐπιλέκτων. Τί ἐπιθυμεῖται κ. Γκόσεν;

Κ. ΓΚΟΣΕΝ. Ἐχω, μεγαλειότατε, υἱόν, ὃν ὑπεραγαπῶ.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Τὸν γνωρίζω· εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ ἀνδρεῖος πυροβολητής.

Κ. ΓΚΟΣΕΝ. Λοιπὸν, μεγαλειότατε, γινώσκω ὅτι μέλλει ν' ἀπέλθῃ διὰ τὸν κατὰ τῆς Δανίας πόλεμον. Διατάξατε αὐτὸν, παρακαλῶ, νὰ μείνῃ ἐν Βερολίνῳ.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. (αὐστηρῶς) Ὁ υἱὸς σου εἶναι ἐδῶ;

ΤΡΥΒΟΣ. Μεγαλειότατε, ἠκολούθησε τὴν μητέρα του ζητῶν νὰ κωλύσῃ ταύτην ἀπὸ τοῦ νὰ κάμῃ τοιαύτην αἴτησιν.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄς εἰσέλθῃ. (ὁ Ἰωάννης εἰσέρχεται) Ἰωάννη ἡ μήτηρ σου ζητεῖ νὰ μείνῃς ἐδῶ ἐν ἡ περιπτώσει ἐξερρηγνύετο πόλεμος μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ γειτονικῆς τινος χώρας· ὑποστηρίζεις τὴν αἴτησιν ταύτην;

ἸΩΑΝΝΗΣ Συγχωρήσατε, μεγαλειότατε, τὴν μητρικὴν στοργὴν τῆς. Ζητῶ ὅπως πολεμήσω εἰς τὰς πρώτας τάξεις ὑπὲρ τοῦ βασιλείου καὶ τῆς πατρίδος.

Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἐχει κελῶς, Ἰωάννη, θ' ἀναχωρήσῃς ἐκ τῶν πρώτων μετὰ τοῦ βαθμοῦ δεκανέως.

ἸΩΑΝΝΗΣ. Ζήτω ὁ βασιλεὺς! Ζήτω ἡ Γερμανία!

Διάλεγμα

(ἡ σκηνὴ μένει κενή)

ΔΟΥΡΑΝΔΟΣ. (ἐξ ἑνὸς προσκηνίου) Σὲ συγχαίρω, Ζόχνησον. Ἀλλ' εἰπέ μοι τί συμβαίνει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

ΖΟΧΝΣΟΝ. (ἐκ τοῦ ἀντικρῦ προσκηνίου). Στραγγαλίζουσι μικρὸν θοροκλέον λαόν, καὶ αἱ εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις παρίστανται ψυχρῶς εἰς τὸ πρῶτον τοῦτο ἀνοσιούργημα τοῦ Χάιντ Βούρστ.

ΔΟΥΡΑΝΔΟΣ. Θὰ τὸ πληρώσωσιν ἀκριβᾶ, μὴν ἡμέραν.

ΖΟΧΝΣΟΝ. Ὁ πόλεμος τῶν Δουκῶν ἐπεράθη, ἰδοὺ δὲ Πρωσσοὶ ἦρωες ἐπανερχόμενοι ἐκεῖθεν.

(ἔπειτα συνέχεια)

Ἡ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΖΑΡΙΝΟΥ

Ἡ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΖΑΡΙΝΟΥ, καλεῖται οὕτω, διότι τὸ πρῶτον αὐτῆς ἀντίτυπον ἀνκαλιφθὲν ἐν τῇ ἐν Παρισίῳ βιβλιοθήκῃ τοῦ Μαζαρίνου, εἶναι ἡ ἀρχαιοτάτη ἐκ τῶν γνωστῶν ἐκδόσεων τῆς *Biblion*. Εἶναι γεγραμμένη λατινιστί, καὶ ἐτυπώθη, ὡς πιστεύεται, ὑπὸ τοῦ Γουτεμβέργου καὶ Φίστ ἐν Μαγιάνσῃ κατὰ τὰ ἔτη 1450—1455, θεωρεῖται δὲ ὡς τὸ πρῶτον διὰ κινήτων χαρακτῆρων ἐκδοθὲν βιβλίον.

ΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἡ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΒΙΟΥ

ΓΙΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Ἡ ἐθνικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κατέχει πρὸ κειροῦ δύο ἀντίτυπα τῆς πρώτης ταύτης ἐκδόσεως. Τὸ μὲν τετύπεται ἐπὶ περγαμνῆς τὸ δὲ ἐπὶ χάρτου. Ἐκτὸς τοῦ ἐκ περγαμνῆς ἀντιτύπου τούτου εἰσι γνωστὰ ἕτερα ἔξ. Τὸ παράδοξον δὲ εἶναι ὅτι τὰ ἐπὶ χάρτου ἀντίτυπα τῆς Βίβλου ταύτης, μᾶλλον τῶν ἄλλων ὑποκείμενα εἰς καταστροφὴν, εἰσι πολυαριθμότερα καὶ κάλλιον τῶν ἐπὶ περγαμνῆς διατηρούμενα. Ὑπάρχουσι δὲ ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου 19—20 τοιαῦτα.

Τὸ ἐν τῇ Παρισίῳ βιβλιοθήκῃ ἐκ χάρτου ἀντίτυπον εἶναι πολυτιμότερον τοῦ ἐκ περγαμνῆς διότι φέρει ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου τόμου χειρόγραφον σημείωσιν δι' ἐρυθρᾶς μελάνης τοῦ Ἑρρίκου Κρέμερ ἐφημερίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν Μαγιάνσῃ καὶ χρονολογίαν 1456.

Ἡ Βίβλος τοῦ Μαζαρίνου διακρίεται συνήθως εἰς δύο ἢ τέσσαρας τόμους εἰς φύλλον, τετύπεται διὰ γοθικῶν χαρακτῆρων, ἐπὶ δύο στηλῶν περιεχοῦσης ἐκάστης τεσσαράκοντα δύο γραμμᾶς.

Τὸ ἐκ περγαμνῆς ἀντίτυπον τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων συγκείμενον ἐκ τεσσάρων τόμων (τὸ ἐκ χάρτου σύγκειται ἐκ δύο) εἶναι μεγαλοπρεπέστατον. Ἐκ τῶν ἔξ ἐτέρων γνωστῶν ἀντιτύπων, τὸ ἐν ἐπωλήθη μετὰ τῶν ἐπίπλων τοῦ Γαιιάτ 2100 φρ. μεταπωληθὲν εἶτα ἀντὶ 6.260. Ἐτερον ἐπωλήθη τῷ 1825 ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντὶ 504 λ. στερλινῶν (12500 φρ.).

Τρία ἀντίτυπα ἐκ χάρτου πωληθέντα ἐν Γαλλίᾳ ἀντὶ 2500 φρ. 1900 καὶ 2121 μετεπωλήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντὶ 4987 φρ. 5375 καὶ 4987.

Τῷ 1858 ἐν τῇ πωλήσει τῆς βιβλιοθήκης ἐπισκόπου τινὸς ἀντίτυπον τι ἀνήλθεν εἰς 14900 φρ. Ἐν αὐτῷ ἔτος διπλοῦν ἀντίτυπον τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονιχ καίτοι ἑλλειπές καὶ κλιδωμένον ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ κύντακράτορος τῆς Ῥωσσίας ἀντὶ 2336 φλορινίων, τοῦ ἀντιτύπου τούτου τὸ πρῶτον φύλλον εἶχεν ἀντικατασταθῆ διὰ χειρογράφου.

Εἰς βιβλιόφιλος.

Τὰ λευκὰ ἐνδύματα εἶναι προτιμότερα κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα, διότι κατὰ μὲν τὸ θέρος, τὸ λευκὸν ἐνδύμα ἀπορροφᾷ ὀλιγότερον τὴν θερμότητά τοῦ Ἡλίου, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα ἐμποδίζει τὴν ἐλάττωσιν τῆς θερμότητος τοῦ σώματος· ἕνεκα τούτου τὰ ἐσωτερικὰ ἡμῶν ἐνδύματα εἶναι λευκὰ.

ΔΙΗΘΗ *

Κατὰ τὰ μέγιστα ψύχη του χειμῶνος οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ κηπουροὶ πρέπει νὰ καλύπτωσι τὰς σπορὰς αὐτῶν, τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα δι' ἄχυρων ἢ ψιφθῶν, ἵνα προφυλάξωσι ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐπιβλαβῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ παγετοῦ· διότι τὰ ἄχυρα εἶναι σώματα ἐμποδίζοντα τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐνέργειαν τοῦ παγετοῦ.

* *

Τὸ ὕδωρ, καθαρὸν ὃν, εἶναι διαφανές, ἀχρωματιστον, ἄοσμον, ἄχυμον. Εἶναι δὲ σῶμα σύνθετον ἐξ ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου, χημικῶς ἠνωμένων. Προσέτι εἶναι διαλυτικὸν πολλῶν σωμάτων, καὶ διὰ τοῦτο σπυκνῶς εὐρισκόμενον καθαρὸν εἰς τὴν φύσιν. Τὰ πλέον καθαρὰ ὕδατα εἶναι τὰ ὑέτια, καὶ εἶναι εἰς τὸ μαγεύειν, πλύνειν, λευκαίνειν καὶ ποτιρίζειν τὰ φυτὰ χρησιμότερα παρὰ τὰ φρεάτια καὶ πηγάτια· διότι τὰ ὑέτια ὕδατα περιέχουσιν ὀλιγότερας παρὰ τὰ ἄλλα διαλυμένους ὑλας, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ διαλύσῃ πλειοτέρας παρὰ τὰ ἄλλα.

* *

Τὸ ὕδωρ μεταβάλλομενον εἰς πάχον δικαστέλει· ἡ δὲ δικαστολή ἢ συνοδεύουσα τὸν σχηματισμὸν τοῦ πάχου ἀναπτύσσει τοσοῦτον ὑπερβολικὴν δύναμιν, ὥστε τὸ ὕδωρ πηγνυμενον, δύναται νὰ θραύσῃ καὶ τὰ στερεώτατα τῶν περιεχόντων τοῦτο ἀγγείων, καὶ νὰ διαρρήξῃ τοὺς σκληροτάτους λίθους. Διὰ τοῦτο εἶναι φρόνιμον, ἐν τοῖς μέγαισι ψύχεσι τοῦ χειμῶνος, νὰ μὴ ἀφήνωμεν ὕδωρ ἐν τοῖς διαφόροις ἀγγείοις τῆς οἰκικῆς χρήσεως.

* *

Μεταξύ τῶν μετάλλων ὁ σιδήρος ἔχει μεγάλην δύναμιν διαστολῆς· ὅθεν ὁσάκις ἐν τοῖς ἔργοις, ὑπάρχει χρεῖς νὰ συναρμολογηθῶσι σιδηραὶ ῥάβδοι ἢ σωλῆνες ἐπὶ μήκους πολλῶν μέτρων, πρέπει νὰ τοποθετῶνται κατ' ἀπόστασίν τινα, ὥστε τὸ ἄκρον ἐκάστης ῥάβδου ἢ σωλῆνος νὰ ἔχη ἐλευθέραν τὴν κίνησιν διαστελλόμενον καὶ νὰ μὴ πιέζῃ τὴν κατώτιν εὐρισκομένην ῥάβδον ἢ τὸν σωλῆνα· διότι ἄλλως οἱ ὑπόγειοι ὑδραγωγικοί σωλῆνες, λόγου χάριν, καὶ αἱ τροχιακῶν σιδηροδρόμων, θὰ καταστρέφοντο πάραυτα ὑπὸ τῆς ἀκαταβλήτου πίεσεως τῆς διαστολῆς.

ΕΠΙΔΟΡΘΙΑ

Ποιητής τις ἀτυχῆς εἰς ἔρωτας ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἄπιστον φίλην του συγκινητικωτάτην ὠδὴν, ἐπιγραφομένην

ΠΟΝΟΥ ΚΡΑΥΓΗ

Ἄλλ' ὁ τυπογράφος κατὰ λάθος ἔθεσεν ἀντὶ Π, Η καὶ ἡ νεκρὸς ἀνέγνω γελῶσα

Η ΟΝΟΥ ΚΡΑΥΓΗ.

* *

Κυρίως τις προσέρχεται εἰς Ἀθιγγανίδα ἵνα μάθῃ τὴν τύχην του. Αἱ συμφωνίαι ἐκλείσθησαν, ὃ δὲ δεκάλεπτα μετηγήσθησαν ἐκ τοῦ βαλαντίου τοῦ κυρίου εἰς τὸν ῥυπαρὸν τῆς νέας Πυθίης κόλπον. Τὸ μέλλον τοῦ κυρίου ἐγνώσθη αὐτός ζητεῖ νὰ μάθῃ καὶ τὸ παρελθόν του.

— Εὐκολώτατον, λέγει ἡ Ἀθιγγανίς, ἔσχατος κακὴν σύζυγον.

— Δὲν ἐνομφεύθη ἔτι.

— Οἱ φίλοι σου σὲ ἠπάτησαν.

— Ἄπαντες διέμειναν πιστοί.

— Ἴσως ἀπατώμα . . . ἔκκαμες μακρὰς περιηγήσεις.

— Μὰ τὸν Θεόν . . . δὲν τὸ ἐκούρησα ἀπὸ τοῦ χωρίου μου.

— Ἐλκ, δός μου τὴν χεῖρα σου . . . ἐπ' αὐτῆς θ' ἀναγνώσω καθαρῶς . . . Ἰδοῦ! πρὸ ὀλίγου ἀπώλεσας χρήματα . . .

— Αἶ! αὐτὸ εἶναι ἀληθέστατον . . . ἔχασα τὰ 5 δεκάλεπτα τὰ ἑποικ σοὶ ἔδωσα.

* *

Ἐπρεπε νὰ ἦναι ὅλος ὁ κόσμος ποιηταὶ! ἔλεγεν ἰσταμένη τις φαντασία πρὸς νεάνιδα.

— Καὶ τότε ποῖος θὰ ἔμενε διὰ νὰ γελᾷ ἀποκρίνεται αὕτη.

* *

Τῆ 2 Φεβρουαρίου 1880 εἶχε διαδοθῆ ὅτι τρομερὰ θύελλα μετὰ πολλῶν κ'ραυνῶν γενήσεται. Ἡ δευτέρα Φεβρουαρίου διήλθεν ἐν ἡσυχίᾳ. Ἐφημερίς τις τῶν Πηρισίων ἔγραψε τὰ ἑξῆς.

«Παρακλήθημεν νὰ δημοσιεύσωμεν ὅτι ἡ διὰ τὴν 2 Φεβρουαρίου, προαγγελθεῖσα θύελλα ἀβεβλήθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας.»

A.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

— ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ι. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ γυμνασιάρχου. *Οἱ τυραννοκτόνοι, Δημήτριος ὁ Μακεδὼν καὶ ὁ Γερίταρος.*

— ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΑΒΙΤΣΑΝΟΥ καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ *Συνταγολογία* ἥτοι περὶ τῆς κατ' ἐπιστήμην ἀναγραφῆς καὶ ἐκτελέσεως τῶν συνταγῶν.

— ΠΟΥΛΥΒΙΟΥ Σ. ΜΥΡΤΙΔΟΥ, διευθυντοῦ ἰδιωτικοῦ λυκείου ἐν Κεφαλληνίᾳ, *ΗΛΕΚΤΡΑ* Εὐριπίδου μετὰ μακρᾶς πλήρους ἐμβριθείας εἰσαγωγῆς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐρμηνευτικῶν καὶ κριτικῶν σχολίων.

— ΕΡΜΗΣ. Ἐφημερίς ἰσομεγέθους ταῖς μεγάλαις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων, ἄγαν τιμῶσα τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἑλληνικὴν κοινότητα ἔνθα ἑλληνοπρεπῶς προσσπίζει τὰ ἔθνικα δικαίωμα κατὰ τοσοῦτων ξενικῶν ῥαδιοουργιῶν, ὧν ὡς στάδιον ἐξελέγη ἡ δυστυχῆς Μακεδονία. Συνδρομὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα δραχμ. 30.

— ΗΩΣ μηνιαῖον περιοδικὸν τοῦ ἐν Πάτραις ὀμωνύμου Συλλόγου.

Ἡ διευθύνσις ἐν Ἀθήναις ἐν ὄψῳ Ἀγ. Κωνσταντίνου ἀριθ. 30.

Ἐκδότης ΣΤΕΦ. Η. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ